

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ
СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня
II курсу, групи ОМО-23-1,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
освітня програма «Облік і
оподаткування в управлінні
підприємницькою діяльністю»

Науковий керівник

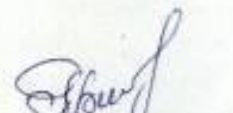
Гарант освітньо-
професійної програми

Допущено до захисту рішенням кафедри
протокол від «28» 01 2025 № 2

Завідувач кафедри

підпис здобувача вищої
освіти

Свистун О.В.

підпис

Гуріна Н.В.,
к.е.н., доцент

підпис

Колісник О.П.,
к.е.н., доцент

підпис

Лісовий А.В., д.е.н.,
професор

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 4 27.01.2015 [підпис]
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 27.01.2015 [підпис]
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 5 (Відмінно) 04.02.2015 [підпис]
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: [підпис] Г.М. Парасюк - Вергуменко
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Члени комісії:

[підпис]
(підпис)

О.П. Колесник
(ініціали, ПІБ)

[підпис]
(підпис)

В.М. Метелич
(ініціали, ПІБ)

[підпис]
(підпис)

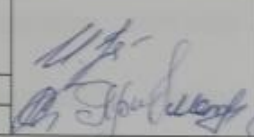
М.В. Куріна
(ініціали, ПІБ)

Секретар:

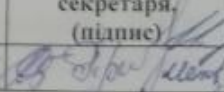
[підпис]

О.П. Куріна

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.Б.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст роботи (наукова і практична значимість роботи, її наукова новизна, глибина дослідження, здатність екстраполяції теоретичних висновків до практичних ситуацій, наявність сильних і слабких сторін, логічність та послідовність викладення матеріалу тощо)	від 0 до 30	25		
2. Рівень підготовки здобувача (володіння професійною термінологією, вміння здійснювати аналіз, приймати рішення, вносити пропозиції тощо)	від 0 до 10	10		
3. Ставлення здобувача до виконаної роботи (дотримання календарного плану, урахування пропозицій зауважень наукового керівника, оформлення роботи тощо)	від 0 до 10	10		
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50	45		
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 15	15		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 30	25		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	45		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.Б.: голови, членів комісії, секретаря, (підписи)
90	A	5 (відмінно)	04.02.2025	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	3 (задовільно)
60-69	D	2 (незадовільно)
50-59	E	
35-49	FX	

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую

Завідувач кафедри О.П. Колісник

« 20 » 10 2023 р.

**Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Свистуну Олегу Віталійовичу**

1. Тема роботи: **«Бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу».**

Затверджена наказом ректора від « 27 » 12 2023 № 1741

2. Строк здачі закінченої роботи: 16.12.2024 р.

3. Цільова установка. Провести наукове дослідження за темою «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу».

Мета роботи. Метою дослідження є особливостей обліку власного капіталу підприємств та надання практичних пропозицій щодо обліку власного капіталу підприємства.

Об'єктом дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, контролю та аналізу власного капіталу на підприємстві.

Предметом дослідження. є бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу.

4. Вихідні дані до роботи. Законодавчі і нормативні документи, наукова й навчальна література, первинні документи, облікові регістри та форми звітності досліджуваного підприємства.

5. Перелік графічного матеріалу. Необхідні для кращого розуміння тексту кваліфікаційної роботи рисунки (схеми, діаграми тощо), які дозволяють більш наочно висвітлити процес наукового дослідження та його результати.

6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом).

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

1.1. Економічна сутність власного капіталу

1.2. Характеристика складових власного капіталу

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

2.1. Облікова політика підприємства щодо власного капіталу

2.2. Організація та методика обліку власного капіталу

2.3. Шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій

Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення

3.2. Контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення

Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	16.10-20.10.2023 р.	16.10-20.10.2023 р.
2.	Підготовка розділу роботи та подання його керівнику		
2.1	першого	13.05.2024 р.	13.05.2024 р.
2.2	другого	30.09.2024 р.	30.09.2024 р.
2.3	третього	29.11.2024 р.	29.11.2024 р.
3.	Підготовка вступу та висновків	09.12.2024 р.	09.12.2024 р.
4.	Доопрацювання з урахуванням зауважень керівника	16.12.2024 р.	16.12.2024 р.
5.	Перевірка роботи на плагіат	25.12.2024 р.	25.12.2024 р.
6.	Попередній захист роботи	13.01.2025 р.	13.01.2025 р.
7.	Отримання відгуку керівника роботи	20.01.2025 р.	20.01.2025 р.
8.	Отримання зовнішньої рецензії	27.01.2025 р.	27.01.2025 р.
9.	Допуск до захисту зав. кафедрою	31.01.2025 р.	31.01.2025 р.
10.	Захист роботи	04-05.02.2025 р.	04-05.02.2025 р.

8. Дата видачі завдання «23» жовтня 2023 р.

9. Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Гуріна Н.В.
(прізвище, ініціали)

10. Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Колісник О.П.
(прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

Свистун О.В.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи на тему: «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу»

Мета роботи полягає в дослідженні особливостей обліку власного капіталу підприємства та надання практичних пропозицій щодо обліку власного капіталу.

Завданнями роботи є визначити економічну сутність власного капіталу; охарактеризувати складові власного капіталу; проаналізувати облікову політику підприємства щодо власного капіталу; описати організацію та методику обліку власного капіталу; розробити шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій; здійснити аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення; систематизувати контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення.

Предметом дослідження є бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу.

Об'єкт дослідження є процес організації обліку, контролю та аналізу власного капіталу на підприємстві.

Базою дослідження виступає приватне акціонерне товариство «Вімм-Білл-Данн Україна» (далі – ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»), місцезнаходження якого: 08132, Київська область, Києво-Святошинський район, м. Вишневе, вул. Промислова, буд.7, код за ЄДРПОУ: 00445937.

За результатами дослідження сформульовані висновки про сутність категорії «власний капітал», визначено його складові як об'єкти бухгалтерського обліку. Розкрито питання організації та відображення в обліку операцій з формування і змін власного капіталу на досліджуваному підприємстві. Запропоновано рекомендації щодо удосконалення аналітичних процедур з оцінки та визначення ефективності використання власного капіталу підприємства.

Одержані результати можуть бути використані для узагальнення теоретичних положень щодо розвитку обліку і контролю власного капіталу підприємства шляхом використання інструментарію удосконаленої облікової політики та системи оперативного контролю, спрямованих на зростання власного капіталу підприємства.

Дипломна робота містить 49 сторінок, 11 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел з 36 найменувань, 3 додатків.

Ключові слова: власний капітал; облік власного капіталу; бухгалтерський облік; внутрішній контроль (аудит); аналіз капіталу; фінансова стійкість; джерела власного капіталу.

Рік виконання дипломної роботи: 2024-2025.

Рік захисту роботи: 2025.

ANNOTATION

to the qualification work on the topic: "Accounting, control and analysis of the components of equity"

The purpose of the work is to study the features of accounting for the equity of enterprises and provide practical suggestions for accounting for the equity of the enterprise.

The objectives of the work are to determine the economic essence of equity; characterize the components of equity; analyze the accounting policy of the enterprise regarding equity; describe the organization and methodology of accounting for equity; develop ways to improve accounting for equity in the use of information systems and computer technologies; analyze the indicators of the

components of equity and ways to improve it; systematize the control of equity and ways to improve it.

The subject of the study is accounting, control and analysis of the components of equity.

The object of the study is the process of organizing accounting, control and analysis of equity at the enterprise.

The research base is the private joint-stock company “Wim-Bill-Dann Ukraine” (hereinafter referred to as PJSC “Wim-Bill-Dann Ukraine”), located at: 08132, Kyiv region, Kyiv-Svyatoshinsky district, Vyshneve, Promyslova st., building 7, EDRPOU code: 00445937.

Based on the research results, conclusions were formulated about the essence of the category “equity”, its components were defined as accounting objects. The issues of organization and reflection in accounting of operations on the formation and changes in equity at the studied enterprise were revealed. Recommendations were offered on improving analytical procedures for assessing and determining the efficiency of using the enterprise’s equity.

The results obtained can be used to generalize theoretical provisions on the development of accounting and control of the enterprise’s equity by using the tools of improved accounting policy and operational control system aimed at increasing the enterprise’s equity.

The thesis contains 49 pages, 11 tables, 9 figures, a list of sources used from 36 names, 3 appendices.

Keywords: equity; accounting for equity; accounting; internal control (audit); capital analysis; financial stability; sources of equity.

Year of completion of the thesis: 2024-2025.

Year of defense of the thesis: 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	10
1.1. Економічна сутність власного капіталу	10
1.2. Характеристика складових власного капіталу	15
Висновки до першого розділу	18
РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	19
2.1. Облікова політика підприємства щодо власного капіталу	19
2.2. Організація та методика обліку власного капіталу	23
2.3. Шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій	31
Висновки до другого розділу	35
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ	36
3.1. Аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення	36
3.2. Контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення	42
Висновки до третього розділу	48
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Актуальність обраної тематики. В даний час власний капітал має важливе економічне значення, оскільки він показує обсяг власних ресурсів, що знаходяться в розпорядженні підприємства. Власний капітал є одним із найбільш значущих показників, оскільки він є джерелом довгострокового фінансування, гарантує довіру до підприємства, є джерелом ризикового фінансування, гарантує незалежність і владу організаторів підприємства.

Власний капітал є фінансовою основою створення і розвитку підприємств будь-якої форми власності. Власний капітал є важливою частиною загального капіталу компанії, яка впливає на її фінансовий стан та фінансову незалежність. Без достатнього власного капіталу неможливе створення та нормальна діяльність будь-якого підприємства. Власний капітал формується за рахунок особистої участі в його формуванні власника.

Варто зазначити, що велика кількість науковців приділяють увагу вивченню власного капіталу підприємства. До таких науковців можна віднести С.Ф.Голов, В.А. Дерій, Н.М. Малюга, М. Г. Михайлов, В.М. Костюченко, В. Я. Плаксієнко, В.В. Сопко, Н. М. Ткаченко та багато інших. Слід підкреслити, що власний капітал був важливим об'єктом контролю та обліку протягом тривалого історичного періоду, однак під впливом розвитку соціально-економічних відносин зростає потреба в інформаційному управлінні процесом формування власного капіталу та обліку. Тому вважаємо, що вибір даної теми є актуальним і сьогодні.

Мета та завдання. Метою дослідження є особливостей обліку власного капіталу підприємств та надання практичних пропозицій щодо обліку власного капіталу підприємства.

Під час написання дипломної роботи варто вирішити ряд **наступних завдань:**

- визначити економічну сутність власного капіталу;
- охарактеризувати складові власного капіталу;
- проаналізувати облікову політику підприємства щодо власного капіталу;
- описати організацію та методику обліку власного капіталу;
- розробити шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- здійснити аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення;
- систематизувати контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення.

Об'єкт дослідження є процес організації обліку, контролю та аналізу власного капіталу на підприємстві.

Предметом дослідження є бухгалтерський облік, контроль і аналіз складових власного капіталу.

Методи дослідження. Для написання даної дипломної роботи використовувалися такі методи дослідження: теоретичний, монографічний, метод індукції, абстрагування, дедукції та логічного узагальнення, аналітичний, графічний методи.

Базою дослідження виступає приватне акціонерне товариство «Вімм-Білль-Данн Україна» (далі – ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»), місцезнаходження якого: 08132, Київська область, Києво-Святошинський район, м. Вишневе, вул. Промислова, буд.7, код за ЄДРПОУ: 00445937.

Основні економічні показники діяльності досліджуваного підприємства наведені у табл. 1.

Аналізуючи показники діяльності ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна», наведені у табл. 1, можна зробити висновок, що у 2022 році, порівняно з 2021 роком, сума чистого доходу від реалізації товарів збільшилась на 16,5%, тобто у 2022 році сума чистого доходу від реалізації товарів зросла на 80174 тис.грн, та

становила 567151 тис.грн. Варто зазначити, що сума зареєстрованого капіту та додаткового капіталу не змінювались протягом 2021 та 2022 років.

Таблиця 1

Основні показники діяльності ТОВ ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021-2022 рр.

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +, -	Відносне відхилення, %
	2021	2022		
Зареєстрований капітал	133167	133167	-	0
Додатковий капітал	97643	97643	-	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	263540	368917	105377	40
Чистий дохід від реалізації товарів, тис. грн.	486977	567151	80174	16,5
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	(379785)	(440871)	61086	16
Інші операційні доходи, тис. грн.	7954	7145	-809	-10,2
Адміністративні витрати, тис. грн.	23320	22422	-898	-3,9
Витрати на збут, тис. грн.	4942	6295	1353	27,4
Інші операційні витрати, тис. грн.	(25568)	(15952)	-9616	-37,6
Фінансові витрати, тис. грн.	39694	42595	2901	1
Витрати з податку на прибуток, тис. грн.	27222	26772	-450	-1,7
Чистий прибуток, тис. грн.	108902	105377	-3525	-3,2
Середньооблікова чисельність, чол.	538	538	-	0

Джерело: розраховано автором, використовуючи форми фінансової звітності ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021-2022 рр.

Собівартість реалізованої продукції також збільшився на 16% та становив у 2021 році – 379785 тис.грн та у 2022 році – 440871 тис. грн. Інші операційні доходи зменшилися на 809 тис. грн, тобто 10,2%, а витрати, пов'язані зі збутом збільшилися на 1353 тис.грн в порівнянні з 2022 роком, сума інших операційних витрат зменшилися лише на 1%. Також у 2022 році у ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» виникли фінансові витрати, які пов'язані з погашенням відсотків за

користування одержаним короткостроковим кредитом. Сума витрат з податку на прибуток зменшились на 1,7% порівняно з 2021 роком. Аналіз чистого прибутку за 2021 та 2022 роки продемонстрував, що сума зменшилась на 3,2%, що становить зменшення на 3525 тис.гривень. Середньооблікова чисельність платників протягом 2021 та 2022 років не змінювалась.

Науково-практична значимість одержаних результатів охоплює обґрунтування теоретичних положень та рекомендацій щодо удосконалення обліку, аналізу та контролю власного капіталу на підприємстві.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Основний зміст магістерської роботи викладений на 49 сторінках комп'ютерного тексту. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 36 найменування, містить 11 таблиць, 9 рисунків.

РОЗДІЛ 1.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

1.1. Економічна сутність власного капіталу

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», «власний капітал визначається як різниця між активами і зобов'язаннями підприємства» [19]. Саме такий підхід використовує більшість вітчизняних вчених для визначення капіталу з позиції власності.

«Загалом цей принцип відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності, за якими власний капітал визначається як частка в активах суб'єкта господарювання, яка залишається після погашення всіх його зобов'язань» [18].

Серед вчених немає єдиної думки щодо визначення поняття «власний капітал». Розглянемо трактування поняття «власний капітал» в таблиці 1.1. для кращого розуміння та проведення аналізу.

Таблиця 1.1

Підходи до трактування економічної сутності поняття «власний капітал»

№ з/п	Джерело	Трактування поняття «власний капітал»
1	НП(С)БО 1 [19]	частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань
2	Ареф'єв О., Мягких І. [1]	розглядають власний капітал як загальну вартість коштів, що належать суб'єкту господарювання та використані для створення частини активу та забезпечення інтересів його кредиторів
3	Мелень О. В., Майструк О. Д. [14]	як загальну вартість коштів, що належать суб'єкту господарювання та використані для створення частини активу та забезпечення інтересів його кредиторів
4	Дорош Н. І. [8, с. 25]	власні джерела фінансування підприємства, які без зазначення строку повернення внесені його засновниками або суми реінвестованого чистого прибутку, нагромаджені протягом строку існування підприємства, а також дарчий капітал суми реінвестованого чистого прибутку, нагромаджені протягом

Продовження таблиці 1.1

5	Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. [32, с.404]	виражає загальну величину коштів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, вкладених в активи (майно) підприємства.
6	Мельник Т.Г., Димніч В.В. [15, с. 666]	вкладення власників, власних джерел підприємства, що без визначеного терміну повернення внесені засновниками або залишені ними на підприємстві з чистого прибутку.
7	Яровенко Т. С., Свистільник К. П. [36]	є основною складовою загального потенціалу підприємства на початку його створення та в ході ведення господарської діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі [1; 8; 14; 15; 19; 32; 36]

У таблиці 1.1 було розглянуто основні моменти по трактуванню «власний капітал» в сучасній економічній літературі.

Таким чином, можна вважати, що власний капітал – це власні кошти, внесені його засновниками для формування активів підприємства у грошовій або матеріальній формі.

«На величину власного капіталу впливають:

- інвестиції, які збільшують активи за рахунок додаткових коштів;
- вилучення коштів власниками підприємства, що зменшує активи підприємства;
- доходи, які призводять до зростання власного капіталу;
- витрати, які зменшують величину власного капіталу» [25, с. 139].

Вплив наведених показників на величину власного капіталу наведено на рисунку 1.1.

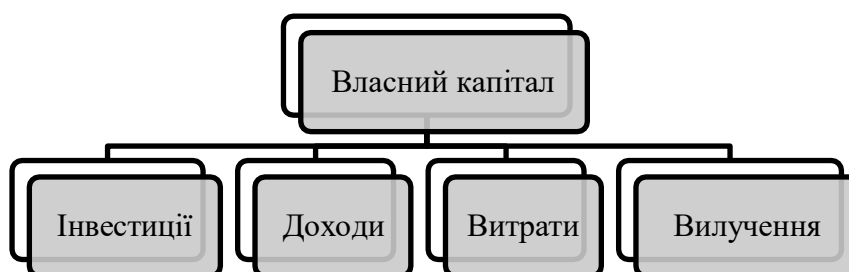

Рис.1.1 Шляхи змін показників власного капіталу

Джерело: складено автором на основі [4, с. 12].

«Власний капітал має специфічні характеристики, серед яких можна виокремити:

- є основним фактором виробництва;
- характеризує фінансові ресурси підприємства, що приносять дохід;
- є головним джерелом формування добробуту його власників як у поточному періоді, так і в перспективі;
- відображає залишковий інтерес власників в активах підприємства, що закріплює їхні права на повернення частки, що належить власникам, у разі ліквідації суб'єкта господарювання;
- використовується на розсуд власників, що закріплює їхнє право власності на володіння, користування і розпорядження власним капіталом на свій розсуд і відповідно до законодавства;
- є найважливішим показником рівня ефективності господарської діяльності підприємства» [30, с. 225].

«Основними функціями власного капіталу є:

1. Виробнича функція. Юридична частина власного капіталу є фінансовою основою для створення нового суб'єкта господарювання.

2. Функція відповідальності та гарантії. Власний капітал у пасиві відповідає чистим активам в активній частині балансу. Чим більший власний капітал підприємства, особливо статутний капітал, тим більші збитки понесе підприємство без загрози інтересам кредиторів і тим вища його кредитоспроможність.

3. Функція захисту. Відображає вартість власного капіталу власників. Чим більший власний капітал, тим більш захищена фірма від зовнішніх загроз.

4. Рекламна функція. Потужний статутний капітал створює основу довіри до підприємства не тільки з боку інвесторів, але й з боку постачальників факторів виробництва та споживачів готової продукції.

5. Функція фінансування. Грошові кошти являються певними внесками у власний капітал. Таким чином, власний капітал може визначати особливості фінансування операційної та інвестиційної діяльності підприємства.

6. Функція управління та контролю. Відповідно до законодавства власники мають право брати участь у його управлінні. Фактичний контроль належить власнику контрольного пакета корпоративних прав. Володіння таким пакетом дає можливість проводити власну стратегічну політику розвитку підприємства» [9, с. 6].

Варто зазначити, що ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності власного капіталу підприємства регламентується великою кількістю нормативно-правових актів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

**Опис нормативно-правових актів
для формування інформації бухгалтерського обліку запасів**

Назва законодавчо-нормативних (інструктивних) актів	Зміст законодавчо-нормативної (інструктивної) інформації
1	2
Господарський Кодекс України [7]	визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають в процесі організації здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання
Цивільний Кодекс України [34]	регулює взаємовідносини, що виникають під час діяльності суб'єктів, визначає поняття, види господарських товариств, а також склад їхнього майна
Податковий кодекс України [26]	щодо визначення розміру статутного капіталу
«Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [29]	методика оцінки часток (паїв), внесених до статутного капіталу в натуральній і нематеріальній формах
«Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [27]	облік операцій із власним капіталом відбувається з врахуванням норм та положень цього Закону
«Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [29]	методика оцінки часток (паїв), внесених до статутного капіталу в натуральній і нематеріальній формах

Продовження табл. 1.2

1	2
«Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [29]	методика оцінки часток (паїв), внесених до статутного капіталу в натуральній і нематеріальній формах
Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства а внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України [17]	визначає базу розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [19]	визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів

Джерело: узагальнено автором на основі [7; 10; 16; 17; 19; 26; 27; 28; 29; 34]

Таким чином, власний капітал підприємства в процесі діяльності характеризується постійним кругообігом, котрий продемонструємо на рисунку (рис. 1.2).

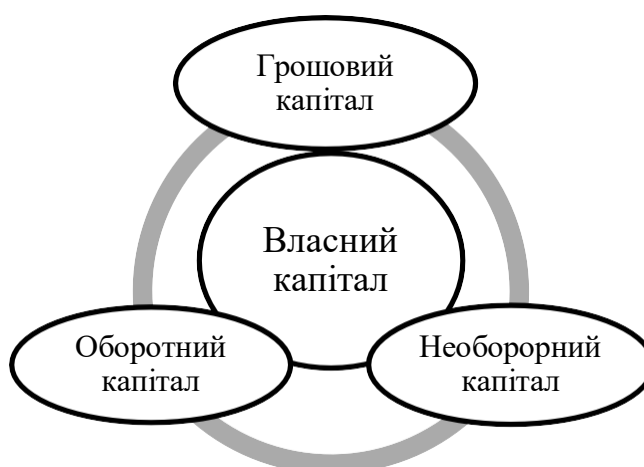

Рис.1.2 Рух власного капіталу підприємства в процесі його кругообігу

Джерело: складено автором на основі [2]

Таким чином, власний капітал – це сума коштів підприємства, яка була отримана цим підприємством під час діяльності або під час того, як власники/учасники здійснюють внески, або ж у якості реінвестування чистого прибутку.

Провівши аналіз нормативно-правових актів, котрі регулюють власний капітал, можна дійти висновку, що даний аналіз дозволяє відображати облік власного капіталу на підприємстві.

1.2. Характеристика складових власного капіталу

Для того, щоб зрозуміти суть складових власного капіталу, варто зазначити, що структура капіталу, котра використовується підприємством, впливає на фінансову, операційну та інвестиційну діяльність підприємства.

Варто зазначити, що Варичева Р.В., «виділяє дві групи власного капіталу, а саме: вкладений та накопичений». Як зазначає Варичева Р.В., то «вкладеним капіталом є капітал, котрий сформувався за рахунок внесків власників підприємства, а ось вже накопичений капітал формується завдяки господарській діяльності підприємства» [5, с. 81].

«Аналізуючи власний капітал за джерелом формування, можна сказати, що

1. Капітал власників – це сума капіталу внесеного засновниками.
2. Капітал, створений у процесі діяльності, тобто отриманий у результаті діяльності суб'єкта.
3. Інший додатковий капітал формується за рахунок безоплатно отриманого майна, індексації майна тощо» [6, с. 92].

Піхняк Т. А. власний капітал розглядає з кардинально іншого боку, а саме «за формою та рівнем відповідальності:

1. За формою: інфестований капітал; додатково вкладений капітал; подарований капітал; нерозподілений прибуток.
2. За рівнем відповідальності: статутний капітал; додатковий капітал; резервний капітал; нерозподілений прибуток тощо» [25, с. 139].

Класифікацію власного капіталу за формою та рівнем відповідальності наведено на рис. 1.3.

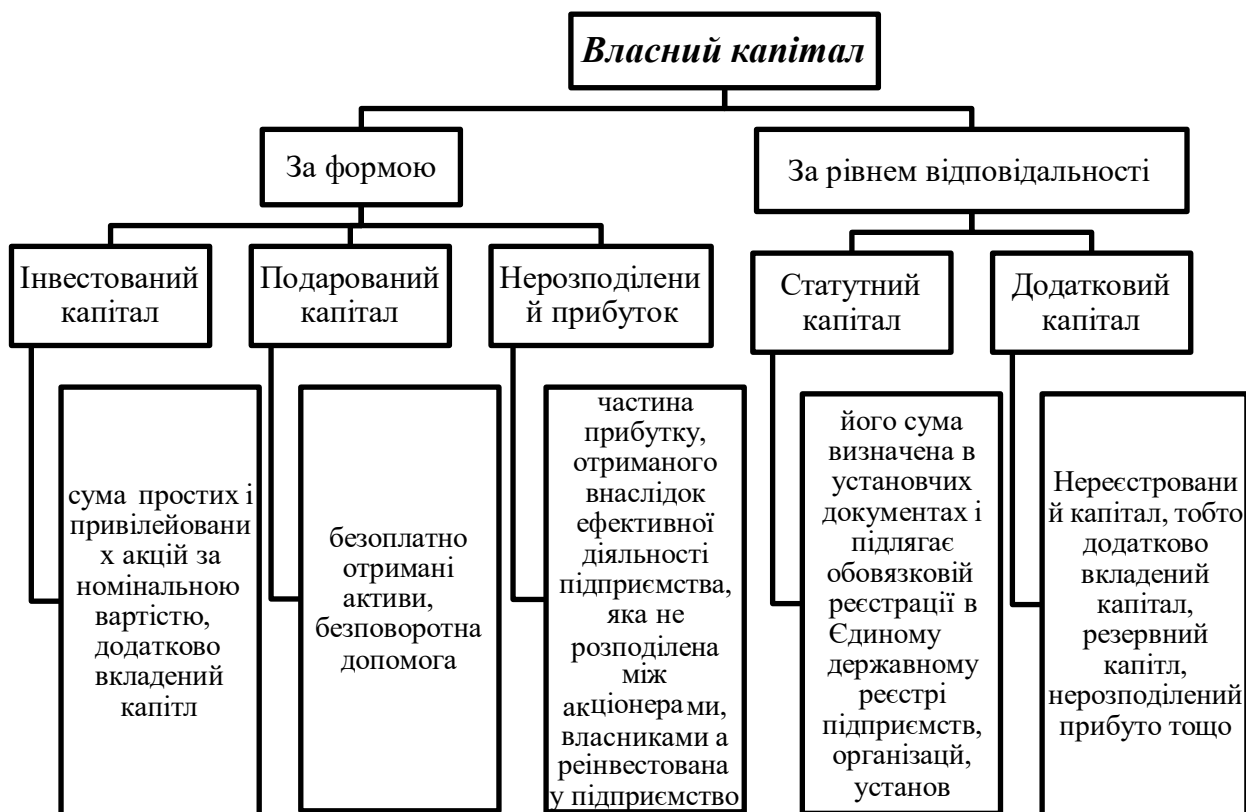

Рис.1.3 Класифікація власного капіталу за формою та рівнем відповідальності

Джерело: складено автором на основі [12, с. 298].

Таким чином, можна вважати, що структурними елементами власного капіталу є зареєстрований капітал та накопичений капітал.

Проаналізувавши основні підходи до класифікації власного капіталу, пропонуємо узагальнену класифікацію його складових серед яких варто виділити:

«1. зареєстрований капітал, що включає: статутний капітал; пайовий капітал; неоплачений капітал; вилучений капітал;

2. накопичений капітал, що включає:

- додатково одержаний капітал;

- реінвестований капітал» [19].

Основні складові власного капіталу підприємства представлені на рис. 1.4.

Статутний капітал	Зареєстрована вартість простих і привілейованих акцій для акціонерних товариств і сума оголошеного статутного капіталу для інших підприємств, зафіксовані у статутних документах
Пайовий капітал	Сума пайових внесків фізичних і юридичних осіб, якщо це передбачено статутними документами
Додатково вкладений капітал	Сума перевищення вартості продажу акцій над номінальною вартістю (емесійний дохід)
Інший додатковий капітал	Сума дооцінки необоротних активів, безоплатно отриманих необоротних активів підприємством від фізичних або юридичних осіб
Резервний капітал	Сума резервів, створених підприємством відповідно чинного законодавства або статутних документів
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Прибуток, реінвестований у підприємство, або непокритий збиток
Неоплачений капітал	Заборгованість власників (учасників) із внесків до статутного капіталу
Вилучений капітал	Фактична собівартість акцій власної емісії, викуплених товариством у своїх акціонерів

Рис. 1.4 Елементи власного капіталу підприємства

Джерело: складено автором на основі [31, с. 151; 33, с. 193]

Для багатьох компаній основним елементом власного капіталу є статутний капітал, що представляє собою суму внесків власників підприємства в його активи за номінальною вартістю відповідно до засновницьких документів. У відповідному розділі балансу відображається загальна вартість активів, які є внеском власників у капітал підприємства, зафіксована в установчих документах [11, с. 106].

Отже, можна зробити висновки, що власний капітал являється основним чинником виробництва, також розкриває сутність фінансових ресурсів підприємства, а також являється моментом, котрий впливає на ринкову вартість підприємства.

Висновки до першого розділу

Таким чином, проведений аналіз в першому розділі дозволяє зробити висновки, що власний капітал на будь-якому підприємстві демонструє ефективність діяльності підприємства. Ефективність використання власного

Поняття «власний капітал» є багатоаспектним, зокрема: виступає як об'єкт економічного управління; є виробничим ресурсом; є об'єктом власності та розпорядження; являється носієм фактору ліквідності та ризику; є важливим показником рівня ефективності господарської діяльності підприємства.

Також нами продемонстровано, що всі компоненти власного капіталу мають відповідне функціональне призначення.

РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

2.1. Облікова політика підприємства щодо власного капіталу

Облікова політика підприємства щодо власного капіталу полягає в тому, що якісна система обліку та управління нею забезпечує ефективне формування всього обліку на підприємстві.

У процесі фінансово-господарської діяльності підприємства накопичується прибуток, тому динаміка власного капіталу в господарському процесі підприємства є найважливішим показником ефективності фінансово-господарської діяльності.

Здатність власного капіталу швидко збільшуватися в процесі діяльності підприємства характеризує високий рівень системи обліку та управління підприємством, а також системи формування прибутку та ефективного розподілу на підприємстві [2] .

Незважаючи на теоретичну та практичну реалізацію, проблемам облікової політики щодо структури та розміру власного капіталу в ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» та в реальній діяльності багатьох підприємств України не приділено належної уваги.

Як зазначає Варичева Р.В., то «підприємство на власний розсуд обирає основні моменти та пункти облікової політики, яка являється принципами, методами, які будь-яке підприємство використовує під час складання та подання фінансової звітності» [5, с. 83].

На нашу думку, варто розглянути основні особливості та принципи облікової політики власного капіталу на «Вімм-Білль-Данн Україна».

«Принцип обачності полягає у тому, що під час формування власного капіталу на досліджуваному нами підприємстві, під час цього формування, варто

контролювати момент, коли виникають надлишкові або недостатні резервні та додаткові капітали.

Ще одним фактом є те, що облікова політика ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» має аналізувати дооцінені необоротні активи та контролювати вибуття таких необоротних активів.

Ми вважаємо, що для реалізації принципу повного розкриття інформації вигідно деталізувати структуру компонентів власного капіталу компанії з метою оптимізації його вартості та впливу на прийняття обґрунтованих рішень.

Принцип автономності починає реалізовуватися під час створення підприємства та формування його статутного капіталу» [35, с. 96].

Власники капіталу, які передають частину свого майна новоствореній юридичній особі, фактично «народжують» нове підприємство, яке бере на себе зобов'язання за рахунок власного (хоч і наданого власником) майна. Таким чином, ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» за рішенням власника може розміщувати або накопичувати власний капітал.

Принцип послідовності набуває важливого значення при формуванні складових власного капіталу, а також передбачає щорічне дотримання встановленої облікової політики.

«Принцип безперервності виявляється в тому, що власний капітал переважно використовується для забезпечення ефективної діяльності підприємств.

Важливим принципом нарахування та відповідності доходів і витрат є основне правило бухгалтерського обліку, широко впроваджене в міжнародній та вітчизняній практиці, яке пов'язане з формуванням та відображенням кінцевого результату нерозподіленого прибутку.

Принцип переваги змісту над формою передбачає, що господарські операції відображаються за своїм економічним змістом як складові власного капіталу підприємства.

Принцип історичної вартості передбачає, що компоненти власного капіталу оцінюються сьогодні за вартістю активів, внесених засновниками на дату, коли вони фактично внесли капітал.

Принцип циклічності означає, що всі складові власного капіталу компанії повинні регулярно аналізуватися та контролюватися за їх формуванням і розподілом» [6, с. 91].

Принцип єдиної грошової одиниці вимагає, щоб при відображенні в бухгалтерському обліку інформації про власний капітал, а також про активи та зобов'язання вартість оцінювалася в національній валюті України в єдиній грошовій одиниці, цього правила дотримуються всі підприємства, і ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна».

Принцип циклічності означає, що всі складові власного капіталу повинні регулярно аналізуватися та контролюватися за їх формуванням і розподілом. З цією метою компанії регулярно складають фінансову звітність і баланси.

Таким чином, в інструкції з облікової політики ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» слід відповідним чином визначити: вид і розмір резервного капіталу; термін створення складових власного капіталу; період та час протягом яких будуть відбуватись відрахування до власного капіталу, а також їх розміри; джерела з яких буде створено резервний капітал.

Таким чином, принципи, що описані вище дозволяють ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» здійснити розподіл прибутку (табл. 2.2) .

Таблиця 2.2

Форма відображення послідовності розподілу прибутку

№ з/п	Нерозподілений прибуток, тис.грн	Прибуток використаний у звітному періоді		Напрями використання прибутку					
		тис.грн	%	На поповнення резервного капіталу		На виплату дивідендів		На інші цілі	
1	600	60	10	30	10	30	10	-	-
2	800	80	10	40	5	40	5	-	-

Джерело: складено автором на основі [3, с. 135]

Отже, облікова політика демонструє особливості кожного підприємства. На формування облікової політики має вплив організаційно-правова форма підприємства та багато інших факторів.

Облікова політика на ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» охоплює всі її складові: організаційну, методичну та технічну [3, с. 136] (рис. 2.1.).

Організаційна	Технічна	Методична
• організаційна форма створення й структура обліково-аналітичної служби підприємства; • посадові інструкції облікових працівників і матеріально-відповідальних осіб; • рівень централізації облікових робіт; • варіант організації управлінського обліку (інтегрована, автономна); • перелік центрів затрат за центрами відповідальності; • показники, які становлять комерційну таємницю та порядок її захисту; • система внутрішнього контролю.	• робочий План рахунків; • форми первинних документів, щодо яких не передбачені типові форми; • комп'ютерна техніка; • облікові реєстри й форми обліку; • схеми (графіки) документообороту й технології обробки облікової інформації, в т. ч. з використанням комп'ютерної техніки; • склад і порядок подання фінансової та внутрішньої звітності; • порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань.	• визначає варіанти відображення в бухгалтерському обліку й отримання інформації про факти господарської діяльності, виходячи з альтернативних способів (прийомів) та специфіки діяльності підприємства; • об'єкти облікової політики; • елементи об'єкта облікової політики; • варіанти вибору елемента об'єкта облікової політики; • нормативні документи, які передбачають вибір елементів облікової політики.

Рис. 2.1. Складові облікової політики

Джерело: складено автором на основі [11, с. 106].

Таким чином, можна зробити, що до складових облікової політики можна віднести об'єкти облікової політики, елементи облікової політики та облікові оцінки. У більшості випадків об'єкти облікової політики узгоджуються з об'єктами обліку, а елементами облікової політики є альтернативні варіанти обліку окремих об'єктів, визначені законодавчими та нормативними актами.

2.2. Організація та методика обліку власного капіталу

«Організацією обліку власного капіталу можна вважати систему методів, способів і заходів, що забезпечують її ефективне функціонування та розвиток» [13].

Основною метою нагляду за обліком власного капіталу є забезпечення ефективного контролю за формуванням власних джерел коштів.

Об'єктами організації обліку власного капіталу є первинний етап, поточний етап і загальний етап.

Облік власного капіталу є досить рідкісним аспектом в діяльності підприємств, на який зазвичай звертається менше уваги порівняно з іншими обліковими операціями, особливо у питаннях документування таких процесів. Загальні вимоги щодо ведення первинної бухгалтерської документації регулюються Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Процес первинного обліку власного капіталу розпочинається після вивчення облікових номенклатур та передбачає відображення операцій, пов'язаних із формуванням капіталу чи виходом учасника з товариства.

Альбом первинних документів зазвичай визначається централізовано для основних номенклатур. За відсутності типових форм, підприємство розробляє власні зразки документів і затверджує їх згідно з чинним законодавством. Для кожного документа встановлюється чіткий графік документообігу.

Поточний облік охоплює обробку, реєстрацію та систематизацію даних із первинних документів у реєстрах, а також їх подальшу групову деталізацію для отримання необхідної підсумкової інформації. Зміст такого обліку базується на аналітичних формах реєстрів, що супроводжують дані синтетичного обліку за рахунками, характеристиками та рівнями узагальнення [23, с. 72].

Організація узагальненого обліку починається з визначення облікових термінів і показників, які мають бути включені до основних звітних форм. Ці терміни використовуються для опису економічної ситуації та аналізу змін, а також для формування показників балансу й результатів діяльності.

Надійно організовані процеси первинного й поточного обліку забезпечують достовірність інформації для узагальнення.

Основним звітним документом є бухгалтерський баланс, який відображає фінансово-економічний стан підприємства на конкретну дату та слугує інструментом оцінки основних характеристик діяльності. Інші підсумкові документи, такі як накопичувальні відомості та аналітичні таблиці, використовуються для управлінських рішень і побудови звітності підприємства.

Підготовка Звіту про власний капітал потребує ретельної організації номенклатури документів. Це питання регулюється спеціальними інструкціями, які забезпечують прозорість і неупередженість інформації щодо змін у структурі капіталу протягом господарської діяльності підприємства.

Коригування облікової політики через події минулих періодів або виправлення помилок здійснюється переважно через нерозподілений прибуток на початок поточного року. Для цього бухгалтер складає відповідні пояснювальні довідки.

У разі переоцінки активів, таких як основні засоби або нематеріальні активи із суттєвою різницею між залишковою та справедливою вартістю, результати відображаються в додатковому капіталі (у разі дооцінки) або витратах (у разі уцінки). Особливу увагу звертають на історію попередніх переоцінок.

Якщо учасник виходить зі складу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», йому належить частка як у статутному капіталі, так і у майні підприємства пропорційно до внеску. Рішення про вибуття затверджується загальними

зборами й оформлюється відповідним протоколом, а розрахунок майнової частки — бухгалтерською довідкою.

Господарські операції в бухгалтерському обліку ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» фіксуються виключно за наявності відповідного первинного документа. У випадках, коли стандартизовані бланки типових форм документів відсутні, підприємство оформляє бухгалтерську довідку.

Важливою проблемою залишається нестача уніфікованих форм документів для відображення процесів формування та використання прибутку. Зокрема, у частині зобов'язань відсутні необхідні первинні документи, які дозволяли б чітко розмежовувати заборгованість та зобов'язання в бухгалтерському обліку, що є критично важливим для ефективного управління підприємством.

Облік власного капіталу на підприємстві ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» відповідає чинним законодавчим і нормативним вимогам. Дані з ухвалених до обліку первинних документів систематизуються на рахунках бухгалтерського обліку у регістрах синтетичного та аналітичного обліку. Інформація у таких документах обробляється методом подвійного запису на взаємопов'язаних рахунках. До обліку приймаються лише оригінали документів, крім випадків, передбачених законодавчими нормами.

Показники аналітичних рахунків узгоджуються із відповідними даними синтетичного обліку станом на перше число кожного місяця. Регістри бухгалтерського обліку включають назву, період реєстрації операцій та інформацію, яка дозволяє ідентифікувати відповідальних осіб, залучених до створення цих документів.

Первинні документи для обліку операцій із власним капіталом поділяються на групи залежно від змін, які такі операції спричиняють у складі активів і пасивів підприємства (рис. 2.2).

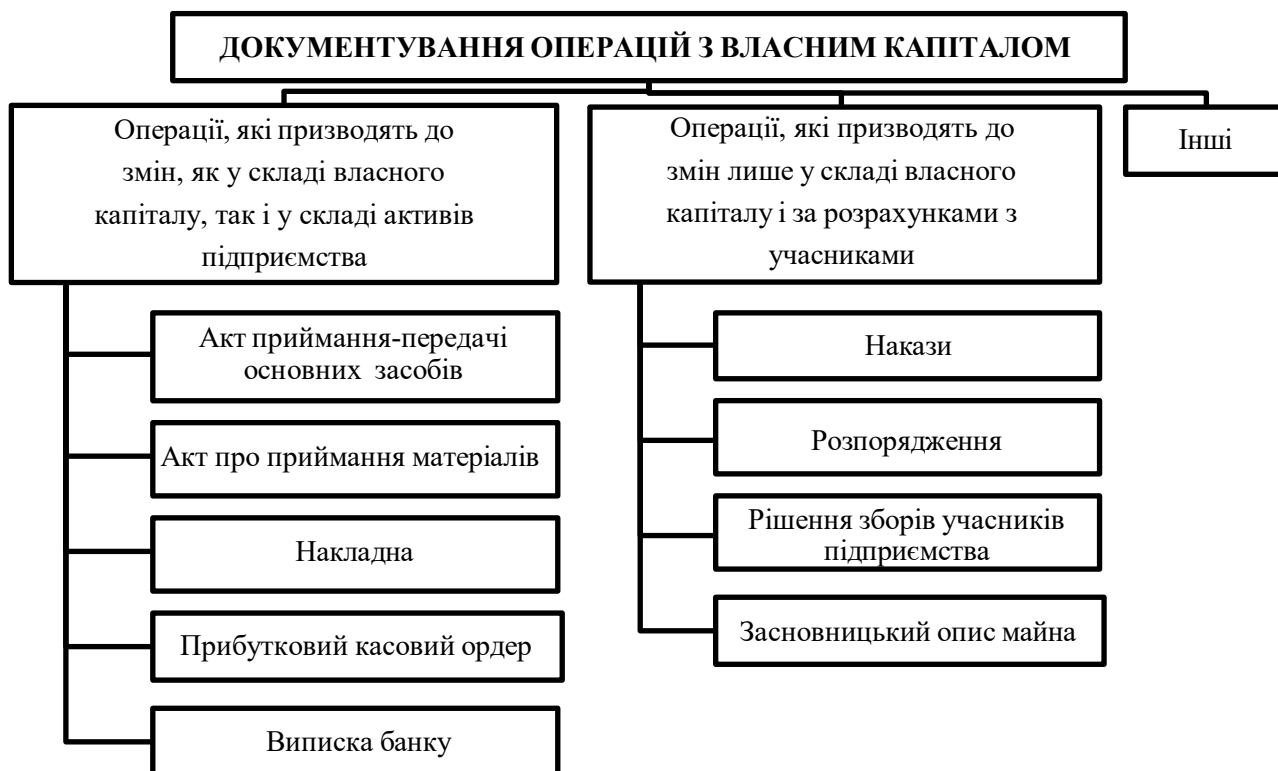

Рис. 2.2. Групи первинних документів обліку власного капіталу у ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Джерело: наведено за даними підприємства [20]

Деталізуємо зміни, що відбуваються у складових власного капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», а також порядок їх документування відповідно до чинного законодавства (табл. 2.1).

Особливості господарських операцій, пов'язаних з різними видами власного капіталу, регламентуються на основі НП(С)БО 1 до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [19].

Таблиця 2.1

**Первинні документи з обліку операцій з власним капіталом у ПАТ
«Вім-Білл-Данн Україна»**

Господарська операція	Документ	Вплив операції на складову власного капіталу
1	2	3
Зміна облікової політики	Бухгалтерська довідка	Збільшує або зменшує нерозподілений прибуток(непокритий збиток)
Виправлення помилок	Бухгалтерська довідка	Збільшує або зменшує нерозподілений прибуток (непокритий збиток)
Переоцінка основних засобів, незавершеного будівництва і нематеріальних активів	Бухгалтерська довідка	Збільшує або зменшує інший додатковий капітал
Вибуття раніше дооцінених об'єктів необігових активів	Акт приймання-передачі основних засобів, бухгалтерська довідка	Зменшення додаткового капіталу і збільшення нерозподіленого прибутку
Визначення фінансового результату за звітний період	Бухгалтерська довідка	Одержання прибутку або збитку
Розподіл прибутку:	Рішення зборів Учасників	Зменшення нерозподіленого прибутку
– виплати власникам (дивіденди)		
– відрахування до резервного капіталу		Зменшення нерозподіленого прибутку і збільшення резервного капіталу
– спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	Рішення зборів учасників, нова редакція статуту	Зменшення нерозподіленого прибутку і збільшення зареєстрованого капіталу
Реєстрація зареєстрованого капіталу	Статут	Збільшення зареєстрованого капіталу і неоплаченого капіталу
Погашення заборгованості з капіталу:		
– грошовими коштами	Виписка банку	
– основними засобами	Акт приймання-передачі основних засобів	Зменшення неоплаченого капіталу
– виробничими запасами	Акт про приймання матеріалів, накладна	
Перевищення фактичного внеску учасниками до зареєстрованого капіталу над його заборгованістю	Бухгалтерська довідка	Збільшення емісійного доходу або іншого вкладеного капіталу
Безкоштовно отримані активи	Акт прийому-передачі основних засобів	Збільшення іншого додаткового капіталу

Джерело: складено автором з використанням первинних документів ПАТ «Вім-Білл-Данн Україна» [20]

У ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» господарські операції відображаються в бухгалтерському обліку методом їх суцільного й безперервного документування. Для цього застосовується універсальний документ – бухгалтерська довідка.

У разі переоцінки об'єктів основних засобів, незавершеного будівництва або нематеріальних активів, які мають активний ринок, дооцінка залишкової вартості таких об'єктів відображається у складі додаткового капіталу, а уцінка – у складі витрат.

Під час проведення переоцінки на підприємстві також враховуються попередні дооцінки та уцінки.

У разі виходу учасника зі складу ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» учасник має право на частину майна, пропорційну його внеску в зареєстрований капітал, окрім частки в пайовому капіталі. Таке рішення ухвалюється на загальних зборах і документується протоколом, а розрахунок належного майна оформлюється бухгалтерською довідкою.

Операції відображаються в бухгалтерському обліку підприємства виключно за наявності первинного документа. У випадках, коли типові форми для первинних документів не передбачені, застосовується бухгалтерська довідка.

Регістри бухгалтерського обліку заповнюються у двох валютах – гривнях та у валютних показниках для іноземних операцій. Дані для аналітичного аналізу заповнюються після складання Журналу господарських операцій.

Сучасна організація бухгалтерського обліку починається з аналізу складу облікових номенклатур, які детально розкриваються в різноманітних регістрах і формах розрахунків. Основним виразом поточного обліку власного капіталу є аналітичний реєстр об'єкта та синтетичний облік, які базуються на рахунках зі специфічними ознаками та рівнем узагальнення.

Належно організовані первинний і поточний облік дозволяють отримати точну інформацію для узагальнюючого обліку.

Підприємство також розробило внутрішні робочі регламенти, які регулюють діяльність працівників бухгалтерії. До них належать положення щодо обліку запасів, інструкції бухгалтерів у системі SAP ERP і робітників складів, робочий план рахунків, операційна програма руху капіталу тощо [20].

Власний капітал ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» включає зареєстрований і додатковий капітал, а також нерозподілений прибуток як частину власних джерел фінансування.

Рух об'єктів первинного обліку власного капіталу регулюється операційною програмою, яка визначає послідовність дій і відповідальних осіб до передачі документів у бухгалтерію для фіксації в поточному обліку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Операційна програма порядку заповнення рядків Звіту про власний капітал на
ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»**

Технологічний етап	Назва роботи	Виконавці			
		Бухгалтер	Гол. бухгалтер	Члени комісії	Директор
1	Створення наказу про формування комісії з обліку власного капіталу				↓
2	Затвердження наказу			• ← → •	
3	Проведення дооцінки (уцінки) основних засобів	↓	• ← •		
4	Проведення дооцінки (уцінки) незавершених капітальних інвестицій	↓			
5	Проведення дооцінки (уцінки) нематеріальних активів	↓			
6	Проведення дооцінки (уцінки) довгострокових біологічних активів	↓			
7	Зображення профіциту/дефіциту за звітний період	• ← •			
8	Збільшення або зменшення капіталу в підприємствах		↓		
9	Внесення інших змін в капіталі		↓		

Джерело: складено автором з використанням первинних документів ПАТ

«Вімм-Білл-Данн Україна» [20]

У таблиці 2.3. продемонструємо основні моменти обліку власного капіталу «Вімм-Білл-Данн Україна».

Таблиця 2.3

Облік власного капіталу на ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Назва	Дебет	Кредит
Реєстрація ПАТ «Вімм Білл-Данн Україна» у державному реєстрі суб'єктів підприємницької діяльності	Дебет 46 «Неоплачений капітал»	Кредит 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал».
Надходження внесків до зареєстрованого капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»	Дебет 10 «Основні засоби»; Дебет 20 «Виробничі запаси»; Дебет 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»; Дебет 23 «Виробництво»; Дебет 26 «готова продукція»; Дебет 30 «Каса»; Дебет 31 «Рахунки в банках».	Кредит 46 «Неоплачений капітал».
Субрахунки рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»		441 «Прибуток нерозподілений» (наводиться наявність і рух нерозподіленого прибутку); 402 «Непокриті збитки» (наводиться наявність і рух непокритого збитку); 443 "Прибуток використаний у звітному періоді» (наводиться інше використання прибутку).
Відображення фінансових результатів у ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»		
прибуток	дебет 79 «Фінансові результати»	кредит 441 «Прибуток нерозподілений»
збиток	дебет 442 «Непокриті збитки»	кредит 79 «Фінансові результати»

Джерело: складено автором з використанням первинних документів ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» [20]

Таким чином, власного капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» відповідає чинним вимогам законодавства. Ефективне управління капіталом вимагає ретельного контролю за динамікою його величини та структурою.

2.3. Шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій

На підприємстві ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» використовуються дві основні програми для обліку та аналізу власного капіталу: «1С: Підприємство» та Microsoft Excel 2010.

Перша, «1С: Бухгалтерія для України», дозволяє створювати, корегувати та реєструвати всі необхідні первинні документи та супутні додатки.

«Microsoft Excel 2010 застосовується для таких цілей:

- створення документів з табличними даними без обчислень;
- побудови графіків і діаграм на основі даних із таблиць» [22].

«Удосконалення процесу обліку власного капіталу можливо досягти завдяки впровадженню сучасних комп'ютерних систем і технологій, які полегшують опрацювання бухгалтерських операцій. Програмне забезпечення «1С: Підприємство» необхідно використовувати й надалі, оскільки воно дозволяє комплексно вирішувати завдання обліку операцій із власним капіталом, а також забезпечує можливість внутрішнього аудиту за допомогою інформаційних систем.

Інформаційна система створюється відповідно до потреб конкретного об'єкта, у цьому випадку – підприємства та його бухгалтерії. Ефективна система враховує рівні управління, функціональні сфери діяльності та зовнішні чинники, надаючи кожному рівню лише ту інформацію, яка необхідна для ефективного виконання управлінських функцій» [11, с. 107].

Для розробки комп'ютерної системи бухгалтерського обліку на підприємстві можливе використання широкого спектра програмних засобів.

Програмне забезпечення, доступне на ринку, відрізняється за функціональними можливостями, архітектурою, методами ведення обліку, адаптивністю, вартістю тощо. Щоб орієнтуватись у цьому розмаїтті, необхідна

класифікація програмних засобів для створення комп'ютерної системи бухгалтерського обліку.

Для розробників програмного забезпечення така класифікація слугує засобом пошуку потенційних клієнтів, визначення напрямів розвитку своїх продуктів та розширення сфер їхнього застосування.

Існує два загальновідомих методи класифікації програмного забезпечення бухгалтерського обліку власного капіталу: багатофакторний та інтегральний.

Багатофакторна класифікація враховує різноманітні характеристики, серед яких виділяються: рівень охоплення завдань обліку власного капіталу, концепція побудови інформаційної моделі, принципи створення програмної системи, можливості розширення базових функцій тощо.

Три ключові особливості визначають головні відмінності між концепціями: інформаційна модель бухгалтерського обліку власного капіталу, методи організації програмної системи та потенціал розширення її базових функцій.

Інтегральна класифікація, на противагу багатофакторній, групує програмне забезпечення одночасно за цілою низкою ознак. Найбільшого поширення набули два підходи до такої класифікації. Перша інтегральна класифікація базується на розмірі господарюючого суб'єкта, що дозволяє поділити системи на ті, які призначені для малих, середніх і великих підприємств.

Зазвичай для класифікації підприємств враховують кілька ключових параметрів, серед яких: середньооблікова чисельність працівників, обсяги обороту за певний період, кількість працівників бухгалтерії, розподіл персоналу за напрямками обліку, обсяг ведення первинної документації, частота звітності та кількість господарських операцій.

На основі аналізу зазначених методик автоматизації бухгалтерського обліку власного капіталу було розроблено алгоритмізовану модель процедур

обробки інформації про стан і рух власного капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» (рис. 2.3).

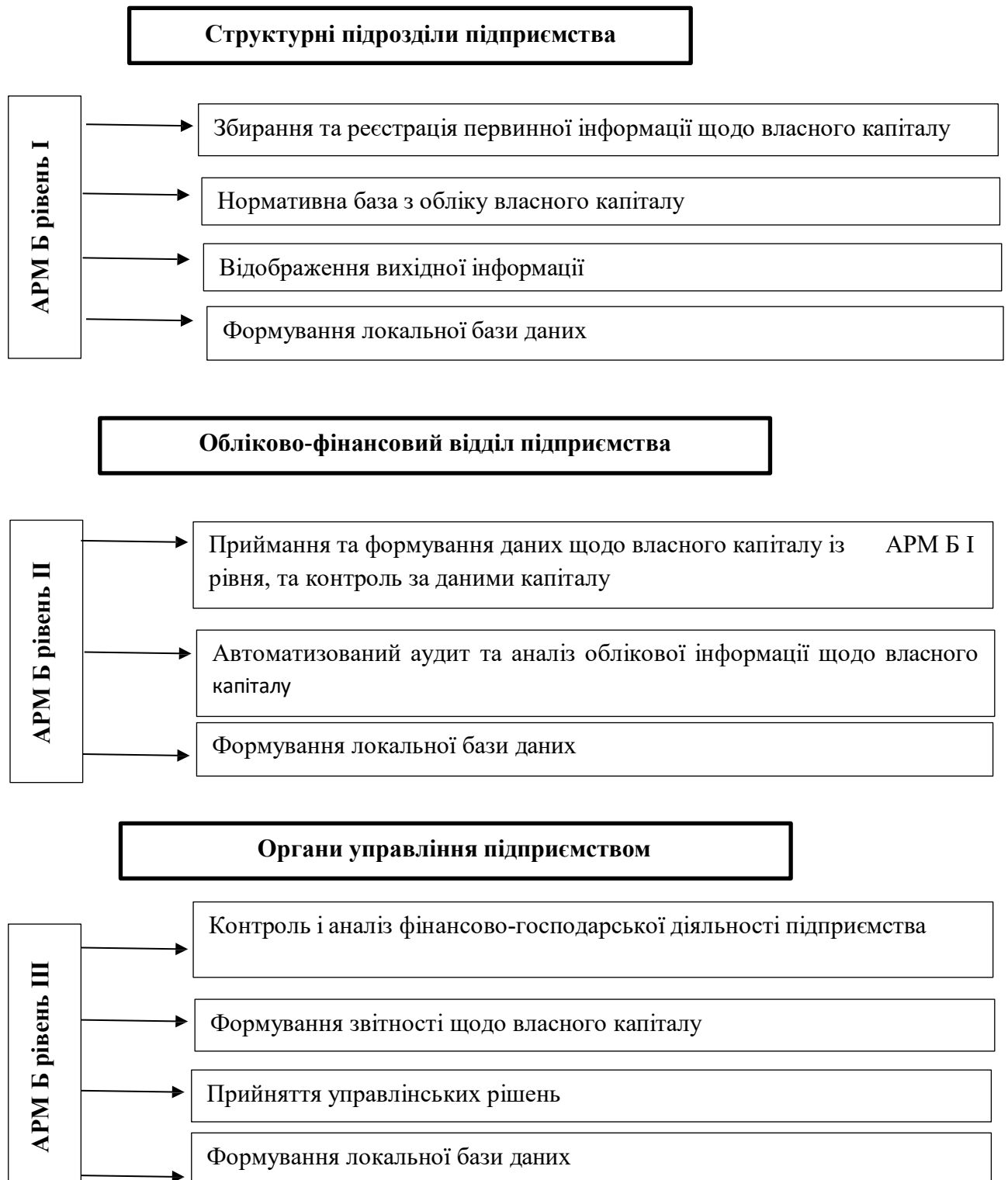

Рис. 2.3. Модель облікових процедур автоматизованої обробки інформації про наявність і рух власного капіталу підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [20; 25, с. 139]

Реалізація даної моделі забезпечить автоматизацію робочих місць бухгалтерського персоналу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», значно підвищуючи продуктивність праці на сегменті обліку власного капіталу.

Використання комп'ютерних технологій сприяє швидкій обробці інформації про формування та використання складових власного капіталу, оперативному наданню даних керівництву та прийняттю ефективних управлінських рішень.

Застосування відповідного програмного забезпечення допомагає унеможливити багато людських помилок, властивих паперовим формам ведення обліку, та значно скоротити витрати часу й ручної роботи.

На основі досліджень типових операцій із використанням програм «1С: Підприємство» та Microsoft Excel 2010 для ведення обліку статутного капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» можна впевнено стверджувати, що ці програмні рішення повністю задовольняють основні потреби бухгалтерії товариства.

Основа класифікації систем автоматизації бухгалтерського обліку логічно повинна враховувати чисельність працівників бухгалтерії. Це пояснюється тим, що обсяг оброблюваної інформації визначає необхідність розподілу функцій між працівниками, що своєю чергою впливає на вибір програмного забезпечення для створення комп'ютерної системи бухгалтерського обліку.

Інтегрована класифікація програмного забезпечення комп'ютерних систем бухгалтерського обліку (КСБО), ґрунтується на сукупності критеріїв. До них належать: функціональні можливості системи, сфера її застосування, принципи побудови, адаптація до потреб користувача, а також супровід та технічна підтримка.

Впровадження запропонованої моделі на практиці дозволить автоматизувати робочі місця облікового персоналу підприємства ПАТ «Вімм-

Білл-Данн Україна», істотно підвищивши при цьому продуктивність їхньої праці на ділянці обліку власного капіталу.

Оскільки облікова політика підприємства відображає специфіку його фінансово-господарської діяльності, її формування залежить від організаційно-правової форми, можливостей комп'ютеризації облікових процесів, обсягів документообігу й чисельності персоналу. Синтетичний та аналітичний облік власного капіталу в ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» відповідає вимогам чинного законодавства. Ефективне управління капіталом можливе лише за умов ретельного контролю за його змінами та структурою.

Висновки до другого розділу

Облікова політика відображає специфіку фінансово-господарської діяльності підприємства. На її формування впливають такі чинники, як організаційно-правова форма підприємства, рівень автоматизації облікових процесів, обсяги документообігу, чисельність бухгалтерського персоналу тощо.

Досліджено організацію та методику обліку власного капіталу і встановлено, що облік власного капіталу ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» відповідають нормам чинного законодавства. Грамотне управління капіталом вимагає ретельного контролю за його змінами, як у величині, так і в структурі.

На основі аналізу типових операцій та функціональних можливостей автоматизованої системи обліку «1С: Підприємство» та Microsoft Excel 2010 було зроблено висновок, що зазначені програми повною мірою забезпечують виконання основних завдань бухгалтерії товариства, зокрема щодо обліку статутного капіталу.

РОЗДІЛ 3.

КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення

У ході проведеного дослідження було висунуто гіпотезу, що ключовою основою діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта є капітал. Цей капітал формується на початковому етапі функціонування організації й надалі потребує регулярного аналізу та моніторингу з метою оцінки його обсягу, структури та стабільності. У разі необхідності керівництву підприємства слід розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підтримання власного капіталу на оптимальному рівні або його нарощування.

Важливу роль у цьому питанні відіграє облікове забезпечення, яке дозволяє систематизувати й відображати у фінансовій звітності дані про власний капітал.

Зокрема, бухгалтерський баланс надає детальну інформацію про структуру власного капіталу й його стан на початок і кінець звітного періоду. Як доповнення до балансу на вітчизняних підприємствах використовується Звіт про власний капітал.

Таким чином, для ухвалення управлінських рішень щодо власного капіталу в контексті забезпечення фінансової стійкості підприємства керівництву варто слідувати наступному алгоритму дій:

1. Провести всебічний аналіз обсягу, структури та динаміки власного капіталу.

2. Розробити програму й план заходів, а також здійснити документальну та фактичну перевірку стану власного капіталу з урахуванням інтересів як внутрішніх, так і зовнішніх зацікавлених сторін.

3. Ознайомитися з аналітичними та контрольними результатами перевірок стану і динаміки власного капіталу для обґрунтування доцільності відповідних управлінських рішень.

Оскільки першим кроком алгоритму є проведення аналітичних процедур, обліковим працівникам рекомендується не лише розраховувати рентабельність власного капіталу, а й детально аналізувати його склад і структуру. Для цього пропонується скористатися наведеними табличними форматами (табл. 3.1–3.3).

Таблиця 3.1.

Склад та структура джерел формування майна у ПАТ «Вімм-Біль-Данн
Україна»

Джерела засобів	2019		2020		2021		2022	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
Власний капітал	277917,0	24,5	386048,0	30,6	494950,0	40,4	600324	45,9
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	9720,0	0,9	13284,0	1,1	643110,0	52,4	616572	47,2
Поточні зобов'язання і забезпечення	846951,0	74,6	860551,0	68,3	88577,0	7,2	90432	6,9
Разом джерел формування засобів	1134588	100,0	1259883,0	100,0	1226637,0	100,0	1307331	100,0

Джерело: побудовано і розраховано на основі фінансової звітності підприємства [Додатки А-В]

Аналіз структури джерел формування засобів ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» (табл. 3.1) показує, що вони забезпечуються за рахунок власного

капіталу, довгострокових і поточних зобов'язань. У 2019 році структура джерел була такою: власний капітал становив 24,5%, довгострокові зобов'язання – 0,9%, а поточні – 74,6%. У 2020 році частка власного капіталу зросла до 30,6%, вага довгострокових зобов'язань підвищилася на 0,2 відсоткових пункти й становила 1,1%, тоді як питома вага поточних зобов'язань зменшилася на 6,3 в.п. і склала 68,3%.

У звітному періоді спостерігалось подальше зростання власного капіталу до 40,4%, а загальна частка зобов'язань не перевищувала 60%. Варто зазначити, що у 2021 році частка довгострокових зобов'язань і забезпечень зросла на 51,4 в.п. порівняно з попереднім роком, водночас питома вага поточних зобов'язань у структурі джерел зменшилась на 61,1 в.п.

Додатково для аналізу був розглянутий 2022 рік. Примітно, що в цьому році власний капітал досяг найвищого рівня за весь аналізований період і становив 600,3 тис. грн.

Підсумовуючи аналіз структури джерел фінансування ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна», можна зробити висновок, що власний капітал покриває лише третину потреб для забезпечення діяльності підприємства.

Таблиця 3.2

Динаміка суми власного капіталу у ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна»

Показники	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Сума власного капіталу, тис. грн	121744	277917,0	38604,8	494950,0	526273
Темп росту, %	100,00	228,3	138,9	128,2	106,3

Джерело: побудовано і розраховано на основі фінансової звітності підприємства [Додатки А-В]

У таблиці 3.2 та на рисунку 3.1 подано динаміку обсягів і темпів зростання власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна». Згідно з представленими

даними, найзначніше зростання власного капіталу зафіксовано у 2020 році порівняно з 2019 роком — у 2,3 рази. У 2021 році показник зріс на 38,9%, у 2022 році — на 28,2%. У звітному ж періоді темпи зростання були найнижчими, становивши лише 6,3%.

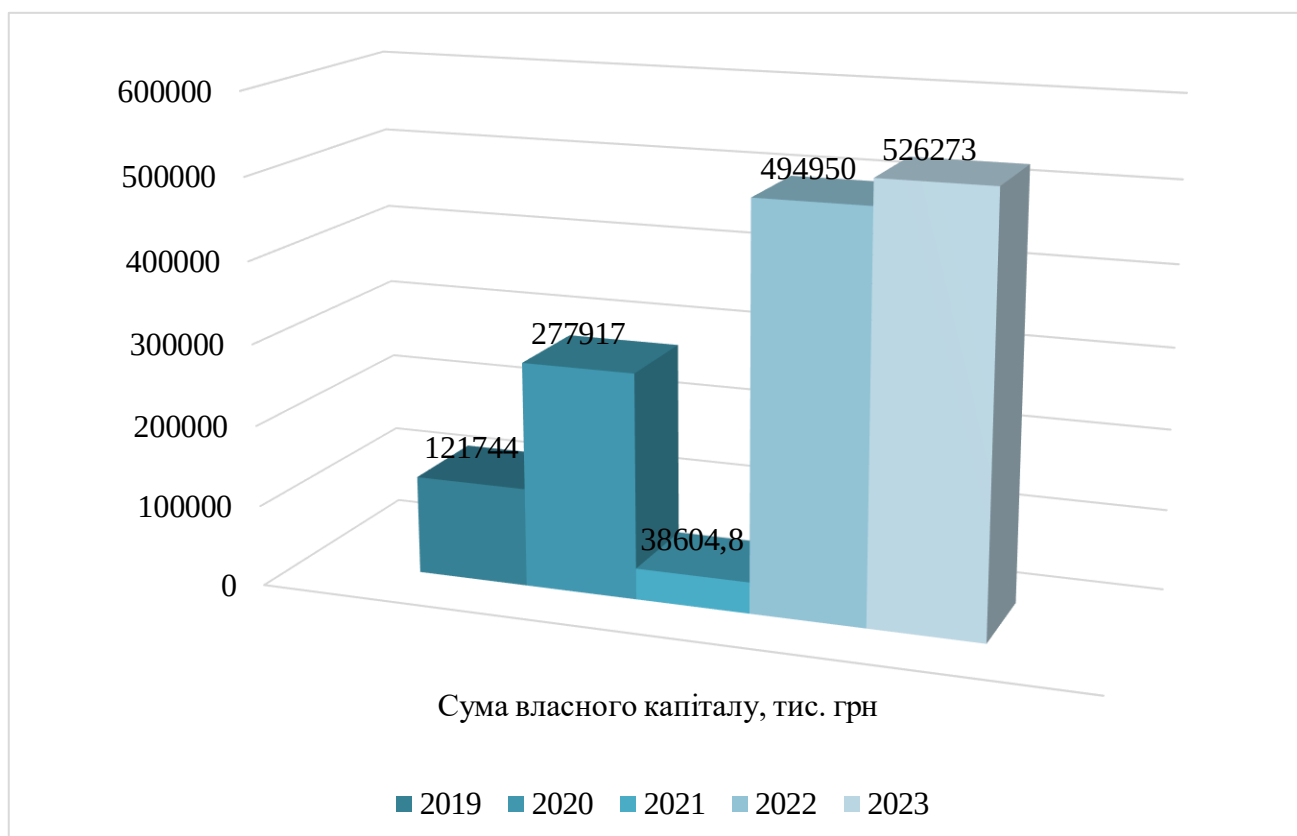

Рис.3.1. Динаміка темпів росту суми власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна»

Джерело: побудовано автором на базі розрахунків табл.3.2.

Аналіз структури власного капіталу підприємства (табл. 3.3) демонструє, що основними його елементами є зареєстрований капітал, додатковий капітал та нерозподілений прибуток. За період дослідження зареєстрований і додатковий капітали залишались незмінними. Водночас загальний обсяг власного капіталу стабільно зростав із року в рік.

Таблиця 3.3

Структура власного капіталу у ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна»

Показники	2019		2020		Відхилення, (+,-)	2021		2022		Відхилення, (+,-)
	сума, тис. грн	пит. вага, %	сума, тис. грн	пит. вага, %		сума, тис. грн	пит. вага, %	сума, тис. грн	пит. вага, %	
Зареєстрований (пайовий) капітал	133767	109,9	133767	48,1	-	133767	34,7	133767	27,0	-
Додатковий капітал	97643	80,2	97643	35,1	-	97643	25,3	97643	19,7	-
Нерозподілений прибуток	-109666	-90,1	46507	16,7	156173	154638	40,1	263540	53,2	108902
Усього власний капітал	121744	100,0	277917	100,0	156173	386048	100	494950	100	108902

Джерело: побудовано і розраховано на основі фінансової звітності підприємства [Додатки А-В]

Отже, провівши аналіз, можна зробити висновок, що збільшення показника власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» безпосередньо залежить лише від величини нерозподіленого прибутку та непокритого збитку.

Важливо зазначити, що власний капітал демонстрував поступове зростання, що відображено на рисунку 3.1.

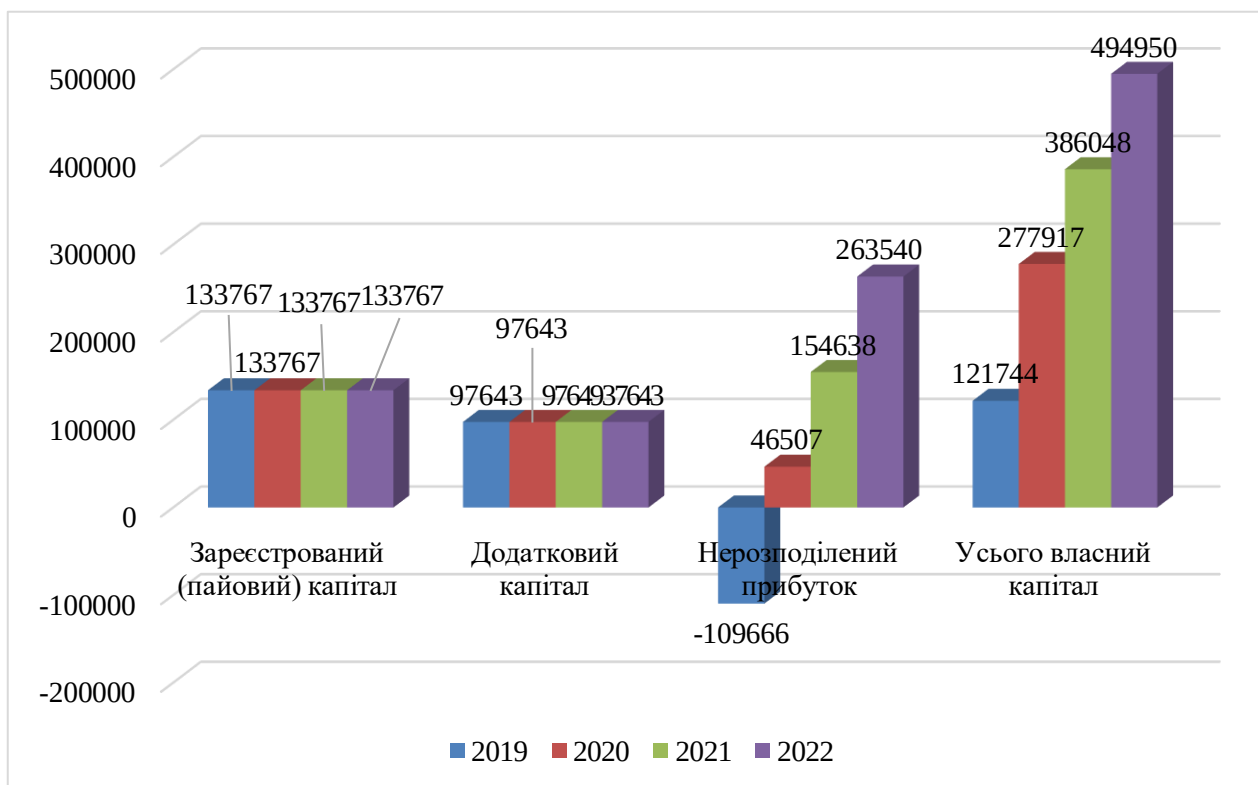

Рис.3.2. Структура власного капіталу у ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна»

Джерело: побудовано автором на базі розрахунків табл.3.3

«Для покращення обліку власного капіталу на підприємстві необхідно виконати низку заходів, зокрема:

- покращити форми первинних документів, що беруть участь в обліку;
- розробити дієві форми, що потрібні при управлінні звітностями;
- оптимізувати аналітичний і синтетичний облік капіталу;
- забезпечити методологічну базу обліку власного капіталу на законодавчому рівні;
- створити форми робочих документів аудитора для обліку руху та формування капіталу підприємства;
- розробити інформаційні ресурси, що відображають господарські операції та зміни у структурі акціонерного капіталу» [3, с. 7-8].

Таким чином, облік власного капіталу відіграє ключову роль у формуванні інформаційного забезпечення для оцінки діяльності підприємства.

3.2. Контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення

У табл. 3.4 зображені об'єкти та зміст перевірки складових власного капіталу.

Таблиця 3.4

Об'єкти та зміст перевірки складових власного капіталу

Об'єкт перевірки	Зміст перевірки
Кредитовий залишок	відповідність за рахунком 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» сумі зареєстрованого капіталу, затвердженого в установчих документах
Збільшення зареєстрованого капіталу	за рахунок збільшення вартості матеріальних цінностей, які вносяться до статутного капіталу
Своєчасність внесення засновниками часток до статутного капіталу	правильність документального відображення в бухгалтерському обліку
Своєчасності внесення змін до Реєстру акціонерів	правильність документального відображення
Оформлення вступу нових засновників	правильність документального відображення
Розрахунок часток, що вилучаються засновниками зі статутного капіталу	правильність документального відображення в бухгалтерському обліку
Статистична, фінансова, управлінська звітність	наявність та правильність оформлення документів за здійсненими фінансово-господарськими операціями
Залишки за рахунками до фінансової звітності	правильність документального відображення в бухгалтерському обліку

Джерело: узагальнено автором на основі [25, с. 139]

Під час перевірки складових власного капіталу аудитори використовують методи документального та фактичного контролю. Аналіз оборотів і сальдо за рахунками бухгалтерського обліку здійснюється вибіркоким способом.

Аудитор зобов'язаний відбирати елементи для перевірки таким чином, щоб кожен елемент генеральної сукупності мав рівну ймовірність бути включеним до вибірки. Такий підхід називається статистичною вибіркою.

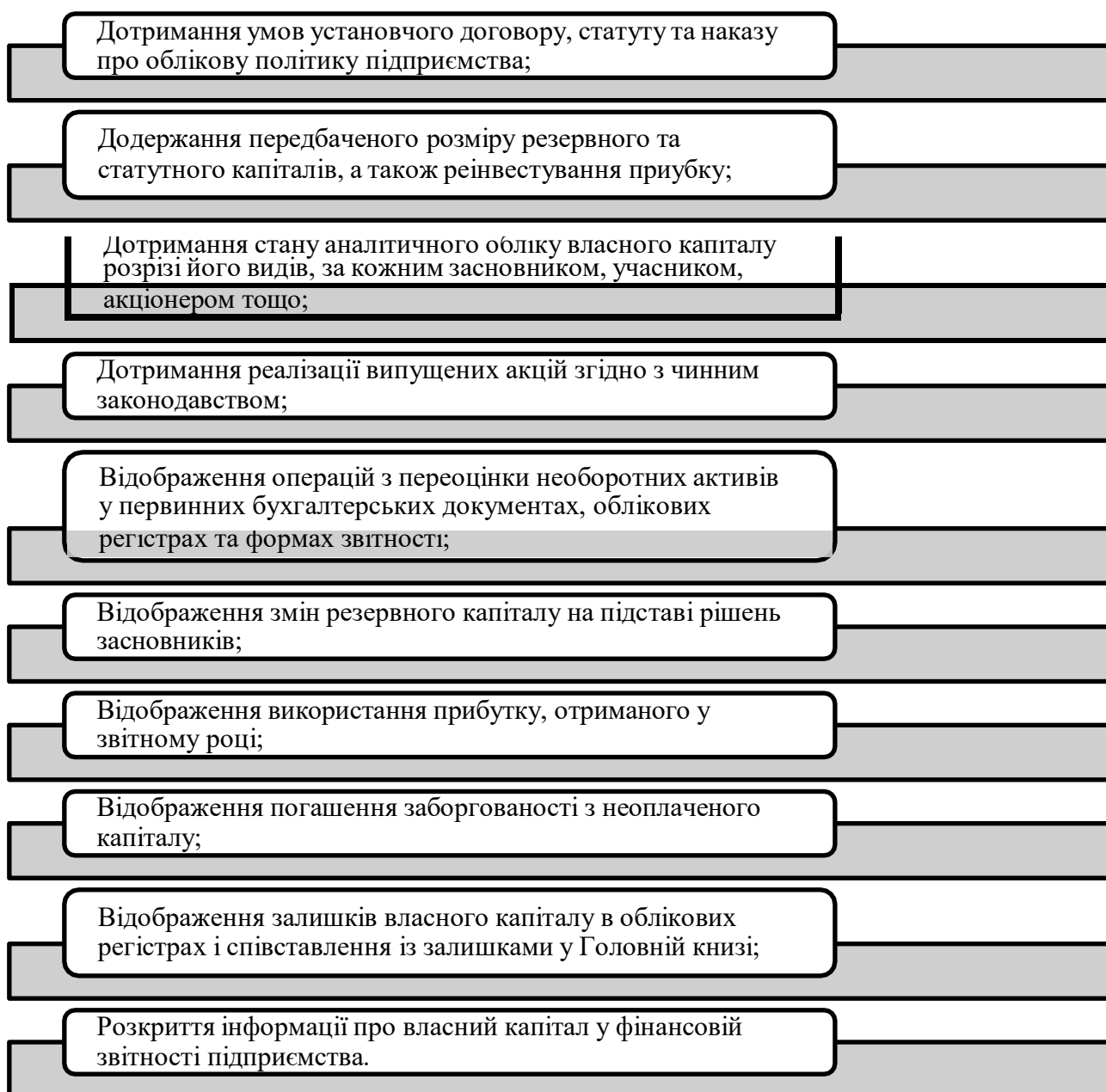

Рисунок 3.3. Система проведення контрольних процедур внутрішнім ревізором (аудитором, інспектором)

Джерело: узагальнено автором на основі [36]

Статистична вибірка передбачає випадковість у відборі елементів. Натомість аудиторська вибірка застосовується лише до тих статей звітності, які складаються з певної кількості окремих елементів, і не використовується для

статей, представлених єдиними показниками. У сучасній практиці розроблено загальну систему проведення контрольних процедур, що подана на рис. 3.3.

Для організації ефективного обліку капіталу на підприємстві слід забезпечити контроль виконання запланованих завдань, прийняття управлінських рішень та надання повної й достовірної інформації.

Об'єкти обліку власного капіталу включають первинний, поточний і підсумковий етапи його організації.

Ключовими суб'єктами управлінського контролю за операціями з власним капіталом є бухгалтерський персонал підприємства, управлінські працівники та спеціальні служби.

На базі ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» такими органами контролю виступають загальні збори учасників, аудиторський відділ, інвентаризаційні комісії та служби внутрішнього контролю.

Контроль за рухом капіталу власником формується під час створення підприємства, його купівлі або зміни власника контрольного пакета акцій.

Методика внутрішнього контролю операцій із зареєстрованим (пайовим) капіталом ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» охоплює:

- визначення об'єктів внутрішньогосподарського контролю;
- встановлення джерел інформації та програм дій;
- визначення суб'єктів контролю;
- застосування методів перевірки своєчасності розрахунків за внесками до зареєстрованого капіталу й дивідендами;
- формування завдань і документації внутрішніх контролерів;
- фіксацію результатів контролю.

Ця система забезпечує управлінський персонал ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» вірною інформацією про фінансовий стан підприємства.

Поетапна послідовність контрольних процедур під час внутрішнього аудиту операцій із зареєстрованим (пайовим) капіталом ілюструється на рис. 3.4.

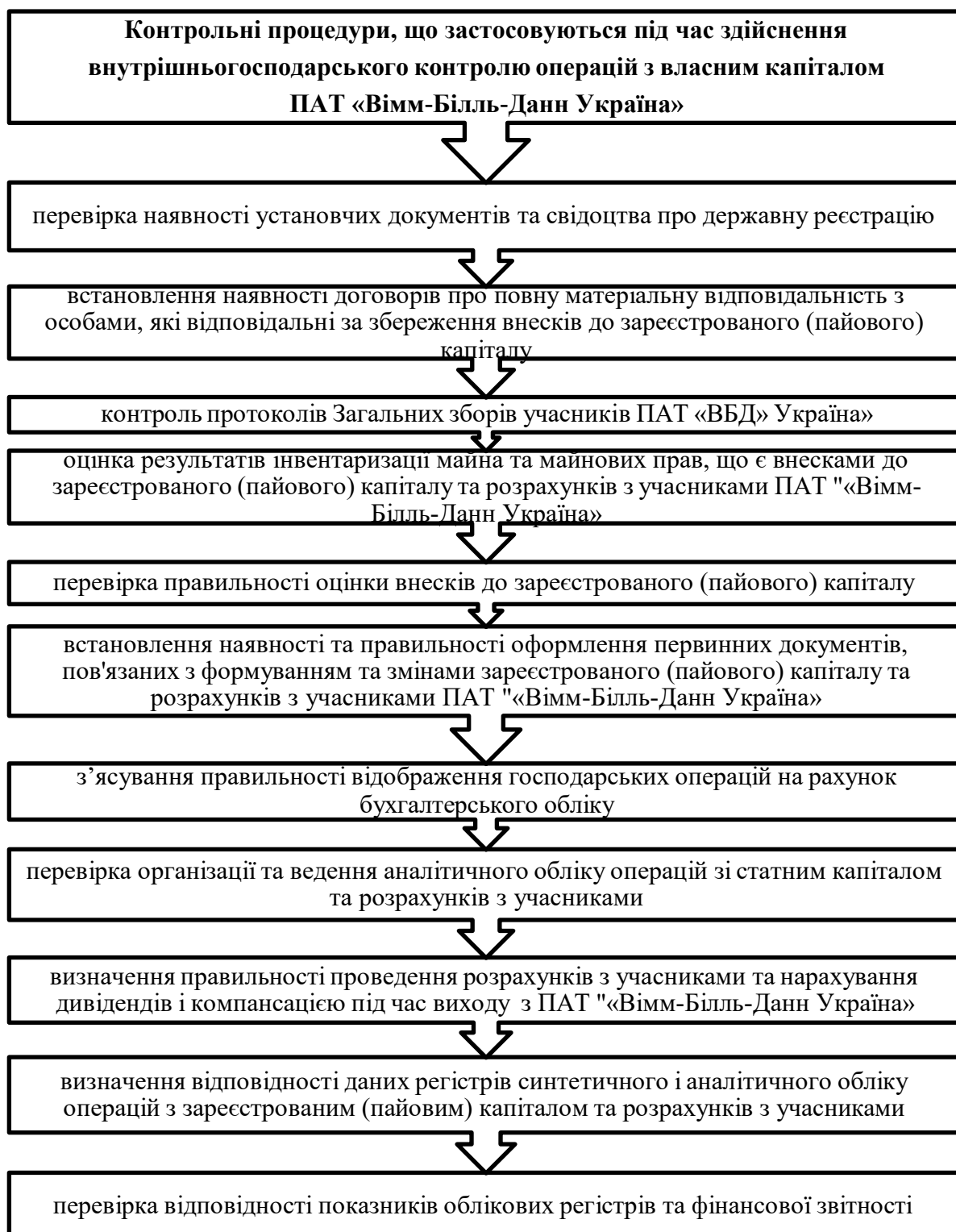

Рисунок 3.4. Послідовність контрольних дій під час внутрішнього контролю операцій з власним капіталом ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Джерело: узагальнено автором на основі [35, с. 97-98]

Попередній, поточний та наступний внутрішньогосподарський контроль операцій із зареєстрованим капіталом у ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» здійснюється за допомогою конкретних методичних прийомів. До таких прийомів входять документальні методи та фактичні методи.

«Попередній контроль зі сторони власників зводиться до опрацювання і затвердження ключових документів: від статуту підприємства до внутрішніх положень. Також вирішуються питання кадрового складу виконавчих органів, створення ревізійної комісії та затвердження аудитора.

Одночасно власники визначають мету бізнесу, обирають критерії його функціонування та організовують систему контролю кругообігу капіталу. Відповідна забезпеченість компанії зареєстрованим капіталом, необхідним для стабільної роботи, регламентує права загальних зборів акціонерів. Цей орган управління визначає виключну компетенцію, разом із правами та обов'язками учасників, склад і джерела майна підприємства, порядок розподілу прибутку.

Директор, як одноосібний виконавчий орган, призначається власниками на визначений термін із підписанням контракту. У ньому прописуються завдання, обов'язки, права, відповідальність, умови оплати праці та система матеріального стимулювання. Окрім того, встановлюється рівень витрат підприємства, зокрема тих, які напряду пов'язані з використанням ресурсів власників як фактору виробництва.

Передбачаються також процедури контролю фінансово-господарської діяльності, обліку, звітності, зберігання документів тощо. Таким чином, власники активно впливають на управління та контролюють оборот капіталу. Поточний контроль здійснюється на етапі виконання операцій та визначення напрямків інвестування. Поточний контроль сприяє фінансовій дисципліні та своєчасному виконанню розрахунків. Він має бути орієнтованим на інтереси власників та охоплювати ширший спектр завдань у тому випадку, якщо управління реалізується безпосередньо ними самими.

Серед усіх видів контролю вирізняють ключові перевірочні елементи: аналіз річних звітів про виробничу і фінансову діяльність, оцінку активів компанії, фінансову диспозицію та аналіз фінансового становища» [31, с. 156].

Використання ресурсів ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» розглядається з позиції інвесторів як форма вкладення капіталу, а сама компанія виступає джерелом його залучення. Інвестори використовують фінансові методи для визначення термінів і розміру прибутку від інвестицій.

«Подальший контроль виконують зовнішні незалежні служби, які відповідають за оцінку операцій і встановленої практики – до таких структур належать рада директорів і ревізійна комісія. Основними завданнями цього контролю є перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку і звітності щодо нерозподіленого прибутку (або непокритого збитку), а також організація правильного розподілу прибутку відповідно до статуту та рішень акціонерів» [31, с. 156].

Особливу увагу слід приділяти ситуаціям, пов'язаним з виправленням помилок за попередні періоди, які були виявлені протягом поточного року. У разі виявлення таких випадків необхідно повторно відобразити відповідну порівняльну інформацію у фінансовій звітності. У цьому контексті контролерам варто ретельно аналізувати характер помилок і правомірність внесених коригувань, спрямованих на їх виправлення. Контроль за правильністю обліку і забезпеченням коректного використання нерозподіленого прибутку є особливо важливим для ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна».

Результати перевірок обліку власного капіталу, насамперед нерозподіленого прибутку, надають керівництву ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» можливість приймати зважені управлінські рішення. Це стосується використання коштів на інвестиційні проекти, виплати дивідендів акціонерам або збереження прибутку для покриття надзвичайних обставин, наприклад, у періоди сезонних коливань попиту.

Для ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна», яка орієнтується на нарощування капіталу, важливо застосовувати систематичні підходи до контролю не лише з метою виявлення помилок, порушень чи можливих фактів шахрайства.

Висновки до третього розділу

Було проведено аналіз показників, які складають власний капітал ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна», а також визначено шляхи його покращення. Аналіз структури власного капіталу підприємства демонструє, що протягом періоду дослідження зареєстрований та додатковий капітали залишалися незмінними. Загалом динаміка власного капіталу характеризувалася щорічним зростанням.

Окрему увагу приділено методам обліку та контролю власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна». Вони свідчать про автоматизований характер облікових процесів на підприємстві. Управління контролем операцій, пов'язаних із власним капіталом, здійснюється суб'єктами бухгалтерського обліку, серед яких управлінський персонал та спеціальні служби.

За підсумками аналізу даних контрольної перевірки стосовно обліку власного капіталу, керівництво ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» може ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення. Це стосується таких аспектів, як інвестиційні вкладення, виплата дивідендів акціонерам та використання нерозподіленого прибутку у разі виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема при сезонних коливаннях попиту тощо.

Контрольні заходи, спрямовані на оцінку відповідності і точності ведення обліку, пов'язаного з формуванням та використанням нерозподіленого прибутку, мають особливе значення. Це пояснюється тим, що у фінансових реаліях ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» нерозподілений прибуток (або збиток) представляє єдине джерело, що забезпечує зростання власного капіталу компанії.

ВИСНОВКИ

Відповідно до поставлених завдань під час написання дипломної роботи, а саме: визначити економічну сутність власного капіталу; охарактеризувати складові власного капіталу; проаналізувати облікову політику підприємства щодо власного капіталу; описати організацію та методику обліку власного капіталу; розробити шляхи удосконалення обліку власного капіталу в умовах використання інформаційних систем і комп'ютерних технологій; здійснити аналіз показників складових власного капіталу та шляхи його удосконалення; систематизувати контроль власного капіталу та шляхи його удосконалення можна зробити ряд висновків:

1. Власний капітал підприємства формується за рахунок внесків засновників та реінвестованого чистого прибутку. Ці кошти використовуються для створення активів компанії у грошовій або матеріальній формі.

2. Регулювання обліку та контролю власного капіталу зосереджує увагу як на економічних, так і на бухгалтерських аспектах. У економічному плані власний капітал забезпечує суб'єктів господарської діяльності ресурсами для реалізації комерційних завдань. У бухгалтерському обліку власний капітал є частиною активів підприємства, що залишається після погашення усіх зобов'язань. У фінансовому аспекті він слугує джерелом фінансування, наданим засновниками без обов'язкових строків повернення. Власний капітал поділяється на вкладений, накопичений та регулюючий, кожен із яких виконує свої специфічні функції.

3. У структурі власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» присутні зареєстрований капітал, додатковий капітал і нерозподілений прибуток. Аналіз джерел фінансового забезпечення виявив, що у 2019 році частка власного капіталу складала 24,5%, довгострокові зобов'язання – 0,9%, а поточні зобов'язання – 74,6%. У 2020 році власний капітал зріс до 30,6%, частка довгострокових зобов'язань підвищилася до 1,1%, тоді як поточні зобов'язання

знизились до 68,3%. У 2021 році частка власного капіталу досягла 40,4%, а сукупна вага зобов'язань залишилася нижче 60%. У 2022 році власний капітал досяг рекордних 600,3 тис. грн за досліджуваний період.

4. Система обліку і контролю власного капіталу ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» побудована на основі автоматизованого документообігу. Процес організовується відповідно до графіка документообігу й облікової політики, затверджених наказом керівництва. Господарські операції реєструються тільки за умови наявності первинних документів, а у випадках нестандартної документації складається бухгалтерська довідка. Облік власного капіталу ведеться за видами відповідно до загальних принципів синтетичного та аналітичного обліку. У структурі підприємства функціонує відділ управлінського контролю.

5. Для підвищення ефективності управління власним капіталом у ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» були розроблені рекомендації, які передбачають всебічний аналіз стану, структури й динаміки цього капіталу. Пропонується здійснювати документальні та фактичні перевірки з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін. Результати проведеного аналізу і контрольних заходів сприятимуть ухваленню обґрунтованих управлінських рішень щодо інвестицій, виплати дивідендів і використання нерозподіленого прибутку. Особливої уваги варто приділити саме нерозподіленому прибутку, оскільки він є основним джерелом формування власного капіталу.

Важливим завданням внутрішніх аудиторів ПАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» виступає поточний моніторинг ефективного використання даного фінансового ресурсу. Такий контроль спрямований на забезпечення обґрунтованості управлінських рішень у частині розподілу прибутку, зокрема щодо інвестиційних проектів, виплати дивідендів акціонерам, а також формування резервів на випадок надзвичайних ситуацій, наприклад, у випадках сезонних коливань попиту чи інших непередбачуваних обставин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В., Мягих І. М., Росумака Т. Г. Власний капітал підприємства та проблеми його формування. *Інтелект XXI*. № 6. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_6/16.pdf (дата звернення 17.09.2024).
2. Безкоровайна Л. В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання*. URL: <http://global-national.in.ua/archive/4-2021/200.pdf> (дата звернення 17.09.2024).
3. Брік С. В., Рудковська Є.М. Порядок обліку власного капіталу підприємства та шляхи його удосконалення. Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : *Технічний прогрес та ефективність виробництва*. Харків : НТУ "ХПІ". 2021. № 59 (1168). С. 134-137.
4. Бродська І. І., Зінчук А. Г. Власний капітал: поняття та його складові в контексті національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. *Економічні науки. Серія : Економічна теорія та економічна історія*. 2019. Вип. 16. С. 11-17.
5. Варичева Р.В. Поняття власного капіталу. *Вісник ЖДТУ*. 2019. № 2 (52). С. 81-85.
6. Гейер Е. С., Шендригоренко М. Т., Шевченко Л. Я. Актуальні питання внутрішнього контролю власного капіталу підприємства та напрями їх вирішення. *Торгівля і ринок України*. 2020. № 1. С. 88-96.
7. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 17.09.2024).

8. Дорош Н. І. Проблеми обліку власного капіталу України в умовах ринкової економіки. *Регіональна економіка та управління*. 2019. 2(02). Ч. 1. С. 25–27.
9. Дробязко С.І. Удосконалення методології бухгалтерського обліку власного капіталу підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 1. С. 3-8.
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 17.09.2024).
11. Корінько М.Д. Методологічні засади бухгалтерського обліку власного капіталу за міжнародними стандартами. *Інтелект XXI – 2020*. № 5. С. 105–109
12. Лаврик О. Формування власного капіталу та його значення у фінансовій діяльності суб'єкта господарювання. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 1. С. 296-305.
13. Любар О. О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_75.
14. Мелень О. В., Майструк О.Д. Особливості організації обліку власного капіталу підприємств. *Інфраструктура ринку* : електрон. наук.-практ. журн. Вип. 18. С. 371-375. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/18_2018_ukr/63.pdf, вільний (дата звернення 17.09.2024).
15. Мельник Т.Г., Димніч В.В. Особливості обліку власного капіталу в акціонерних товариствах. *Молодий вчений*. 2018. № 3(55) березень. С. 665–669
16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2014 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 17.09.2024).

17. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення 17.09.2024).

18. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) від 01.01.2013 р. №929-063. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_063 (дата звернення: 09.09.2024).

19. Національне положення стандарт бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну України від 07.02.2013 р. №73 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 07.09.2024).

20. Офіційний сайт ПАТ «Вімм-Білль-Данн Україна». URL: <http://wimm-bill-dann.com.ua/> (дата звернення: 07.10.2024).

21. Офіційний сайт SMIDA. URL: <https://smida.gov.ua/news/tag/> (дата звернення: 07.10.2024).

22. Пасенко Н. С. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2021. № 17. URL: <http://global-national.in.ua/issue-17-2017/26-vipusk-16-kviten-2021-r-2/3246-pasenko-upravlinnyafinansovimi-rezultata-mi-pidpriemstva> (дата звернення: 19.09.2024).

23. Петришин Л., Жидовська Н., Росток М. Теоретичні і методологічні аспекти обліку власного капіталу. *Вісник Львівського національного аграрного університету*. Серія : Економіка АПК. 2020. № 27. С. 71-79.

24. Пилипенко Л.М. Організація і методика оцінювання резервів капіталу в бухгалтерському обліку. *Облік і фінанси*. 2019. № 1. С. 63–70

25. Піхняк Т. А. Гармонізація обліку власного капіталу в контексті переходу до міжнародних стандартів. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 6(1). С. 136-141.
26. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 09.09.2024).
27. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року №96–XIV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 07.09.2024).
28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статутного капіталу: Закон України від 22.12.2010 р. № 2850-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-17#Text> (дата звернення: 09.09.2024).
29. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від від 12.07.2001р. № 2658-III (редакція 20.06.2024р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 09.09.2024).
30. Семенова С.М. Ключові вимоги до консолідації фінансової звітності. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством»*, 31 березня 2021 р., м. Полтава, 2021. С. 224-226.
31. Слесар Т., Шара Є. Організація технології облікового процесу власного капіталу. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 2. С. 145-159.
32. Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. Особливості формування власного капіталу на підприємствах. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Дніпро. 2019. Випуск 2 (19). С. 404 – 409.

33. Хмелевська А.В., Незборецька Г. М. Власний капітал за атрибутами об'єкту бухгалтерського обліку. *Науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*. 2019. № 2. С. 192-194.
34. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 17.09.2024).
35. Шендригоренко М. Т., Гейср Е. С., Шевченко Л. Я. Облік і контроль власного капіталу підприємства: організація та пропозиції з удосконалення. *Вісник ДонНУЕТ*. 2020 № 2(73). С. 91-98.
36. Яровенко Т. С., Свистільник К. П. Удосконалення методології бухгалтерського обліку власного капіталу в сучасних умовах. *Вісник Дніпропетровського університету*. Вип. 7(2). URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5030>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2020 р. (за 2019 та 2020 роки)

Форма №1

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 673	1 361
первісна вартість	1001	8 082	7 688
накопичена амортизація	1002	(6 409)	(6 327)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	30 127	49 316
Основні засоби	1010	357 067	359 541
первісна вартість	1011	692 396	764 527
знос	1012	(335 329)	(404 986)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	12 187
Усього за розділом I	1095	388 867	422 405
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 817	15 337
Виробничі запаси	1101	22 817	15 337
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0

Продовження додатку А

Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	694 269	813 797
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 163	4 998
з бюджетом	1135	12 051	714
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	504	335
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	830	1 130
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	830	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1 236	1 167
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1	1
Усього за розділом II	1195	733 870	837 478
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	11 852	0
Баланс	1300	1 134 589	1 259 883

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	133 767	133 767
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	97 643	97 643
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	46 507	154 638
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	277 917	386 048
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	5 453	9 397
Пенсійні зобов'язання	1505	4 267	3 154
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	733
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0

Продовження додатку А

у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	9 720	13 284
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	785 168	13 284
товари, роботи, послуги	1615	17 113	18 085
розрахунками з бюджетом	1620	1 853	5 075
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	2 937
розрахунками зі страхування	1625	1 209	1 363
розрахунками з оплати праці	1630	4 884	5 182
одержаними авансами	1635	24	30
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	24 025	20 359
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	12 676	15 439
Усього за розділом III	1695	846 951	860 551
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 134 589	1 259 883

Керівник

Пугасєва Людмила Анатоліївна

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Продовження додатку А

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік (за 2019 та 2020 роки)

Форма №2
 I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	441 134	409 536
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(377 114)	(367 608)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	64 020	41 928
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	8 929	9 234
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(27 600)	(27 746)
Витрати на збут	2150	(2 822)	(2 739)
Інші операційні витрати	2180	(29 603)	(19 903)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12 924	0
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	160 275	273 767
Інші доходи	2240	22 425	198
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(66 639)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(2 453)

Продовження додатку А

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	131 773	205 646
прибуток			
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	23 642	49 473
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	108 131	156 173
прибуток			
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	108 131	156 173

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 687	61 225
Витрати на оплату праці	2505	173 526	137 930
Відрахування на соціальні заходи	2510	35 139	26 003
Амортизація	2515	51 438	48 945
Інші операційні витрати	2520	109 342	143 884
Разом	2550	437 132	417 987

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 675 338 447	2 675 338 447
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 675 338 447	2 675 338 447
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,040000	0,058000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,040000	0,058000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Пугаєва Людмила Анатоліївна

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Додаток Б

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р. (за 2020 та 2021 роки)

Форма №1

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 361	980
первісна вартість	1001	7 688	3 852
накопичена амортизація	1002	(6 327)	(2 872)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	49 316	64 279
Основні засоби	1010	359 541	410 716
первісна вартість	1011	764 527	864 574
знос	1012	(404 986)	(453 858)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	12 187	11 943
Усього за розділом I	1095	422 405	487 918
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	15 337	9 957
Виробничі запаси	1101	15 337	9 957
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи,	1125	813 797	711 644

Продовження додатку Б

послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	4 998	2 694
з бюджетом	1135	714	4 846
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	593
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	335	6 525
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 130	1 490
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1 167	1 563
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1	1
Усього за розділом II	1195	837 478	738 719
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 259 883	1 226 637

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	133 767	133 767
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	97 643	97 643
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	154 638	263 540
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	386 048	494 950
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	9 397	5 436
Пенсійні зобов'язання	1505	3 154	2 800
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	733	634 874
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0

Продовження додатку Б

резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	13 284	643 110
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	13 284	2 981
товари, роботи, послуги	1615	18 085	21 044
розрахунками з бюджетом	1620	5 075	1 293
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 937	0
розрахунками зі страхування	1625	1 363	598
розрахунками з оплати праці	1630	5 182	5 357
одержаними авансами	1635	30	24
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	20 359	14 093
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	15 439	43 187
Усього за розділом III	1695	860 551	88 577
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 259 883	1 226 637

Примітки: Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності представлені у розділі "Текст приміток".

Керівник Пугасва Людмила Анатоліївна

Головний бухгалтер Дворнік Галина Петрівна

Продовження додатку Б

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік (за 2020 та 2021 роки)**

Форма №2
І. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	486 977	441 134
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(379 785)	(377 114)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	107 192	64 020
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	7 954	8 929
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(23 230)	(27 600)
Витрати на збут	2150	(4 942)	(2 822)
Інші операційні витрати	2180	(25 568)	(29 603)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	61 406	12 924
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	116 163	160 275
Інші доходи	2240	698	22 425
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(39 694)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2 449)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0

Продовження додатку Б

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	136 124	131 773
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	27 222	23 642
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	108 902	108 131
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	108 902	108 131

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	62 817	67 687
Витрати на оплату праці	2505	161 312	173 526
Відрахування на соціальні заходи	2510	33 620	35 139
Амортизація	2515	58 036	51 438
Інші операційні витрати	2520	117 741	109 342
Разом	2550	433 526	437 132

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 675 338 447	2 675 338 447
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 675 338 447	2 675 338 447
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,041000	0,040000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,041000	0,040000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Пугаєва Людмила Анатоліївна

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Додаток В

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р. (за 2021 та 2022 роки)
Форма №1

Активи

1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	699	980
первісна вартість	1001	3 841	3 852
накопичена амортизація	1002	(3 142)	(2 872)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33 485	64 279
Основні засоби	1010	442 075	410 716
первісна вартість	1011	951 002	864 574
знос	1012	(508 927)	(453 858)
Інші необоротні активи	1090	13 147	11 943
Усього за розділом I	1095	489 406	487 918
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 851	9 957
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	780 467	711 644
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 165	2 694
з бюджетом	1135	5 601	4 846
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	593
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	719	6 525
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 689	1 490
Витрати майбутніх періодів	1170	1 433	1 563
Усього за розділом II	1195	817 925	738 719
БАЛАНС	1300	1 307 331	1 226 637

Капітал і зобов'язання

1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	133 767	133 767
Додатковий капітал	1410	97 643	97 643
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	368 917	263 540
Усього за розділом I	1495	600 327	494 950
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	3 304	5 436
Пенсійні зобов'язання	1505	2 126	2 800
Інші довгострокові зобов'язання	1515	611 142	634 874
Усього за розділом II	1595	616 572	643 110
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 668	2 981
товари, роботи, послуги	1615	24 980	21 044
розрахунками з бюджетом	1620	8 086	1 293
у тому числі з податку на прибуток	1621	6 399	-
розрахунками зі страхування	1625	1 566	598
розрахунками з оплати праці	1630	6 133	5 357
одержаними авансами	1635	27	24
Поточні забезпечення	1660	16 274	14 093
Інші поточні зобов'язання	1690	28 698	43 187
Усього за розділом III	1695	90 432	88 577
БАЛАНС	1900	1 307 331	1 226 637

Продовження додатку В

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
на 2022 р. (за 2021 та 2022 роки)**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів,	2000	567 151	486 977	8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(440 871)	(379 785)	
Валовий:				
прибуток	2090	126 280	107 192	
збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	7 145	7 954	
Адміністративні витрати	2130	(22 422)	(23 230)	
Витрати на збут	2150	(6 295)	(4 942)	
Інші операційні витрати	2180	(15 952)	(25 568)	
Фінансові результати від операційної діяльності:				
прибуток	2190	88 756	61 406	
збиток	2195	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	90 399	116 163	9
Інші доходи	2240	1 512	698	10
Фінансові витрати	2250	(42 595)	(39 694)	11
Інші витрати	2270	(5 923)	(2 449)	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
прибуток	2290	132 149	136 124	
збиток	2295	-	-	
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	(26 772)	(27 222)	12
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	105 377	108 902	
збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

1	2	3	4
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	105 377	108 902

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	57 610	62 817	
Витрати на оплату праці	2505	164 045	161 312	
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 429	33 620	
Амортизація	2515	61 720	58 036	
Інші операційні витрати	2520	167 736	117 741	
Разом	2550	485 540	433 526	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 675 338 447	2 675 338 447	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 675 338 447	2 675 338 447	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,05	0,05	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,05	0,05	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	